

Šiandien
ir rytoj

GRANDINĖLĖS triumfalškos gastrolės Pietų Amerikos kraštuose pakiliai veikia mūsų visuomenę. Kažin kaip prigeso visi tie priekaištai grupės tvarkytojams už tautinių rūbų stilizavimą ir choreografijos išėjimą iš tradicinių formų. Iš tikrųjų, platūs skelbimai Bogotoje ir kitur skelbė Grandinėle esant netiktai tautinių šokių grupei, bet baletine grupe. Ispaniškai tai yra "folklorico Lituanos ballet Grandinele".

Taip pat daugelio vietos žurnalistų, intelektualų ir visuomenininkų pasisakymai Dirvoje rodo, kad tas Grandinėlės pasirodymas mums mažai pažįstamoje visuomenėje buvo supastas ne komercine prasme. Tai buvo savotiška apeliacija į ištiesą grandinę Pietų Amerikos valstybių su našiu tikslu, įsigyti draugų, prielankumo ir reikiamu laiku talpos plačia, tarpvalstybine skale.

Tenka sutikti su prielaida, kad visi, kas reiškė simpatijas toms gastrolėms, suprato, kad tai buvo teroro išblykštęs tautos dalies jaunimas, išaugęs svetur, bet nenutraukęs ryšio su savo tautos kultūra. Ta prasme lietuviško jaunimo ambasadorystė turi neginčijamą pranašumą prieš lokalinę trintį dėl rūbų ar choreografijos stilizacijos. Ta prasme ta baletinė stilizacija, kad ir kaip nuneigta scholastine prasme, tapo arsenalu nugalėti, laimėti sau svetimas visuomenes.

Bet ar su jaunimo ambasadoryste gali laimėti ir mūsų politinio siekio problemos? Kiek talkina mums Grandinėlės kultūrinė misija politinės arenos, tai yra, Lietuvos laisvinimo sferoje? Nėra abejonių, kad tos gastrolės padėjo svarias galimybes ir čia. Bet išvystyti tas galimybes iki jų realios naudos privalome mes patys.

Nors Jungtinių Tautų, forumo politinis svoris yra visiškai problematiška vertybė, bet balsai, kurie ten retkarčiais pasigirsta prieš imperializmą ir kolonializmą, prieš rasinę ar kultūrinę diskriminaciją, pasiekia plačiausius pasaulinių bendruomenių sluoksnius. Gana sėkmingai veikianti sutelktinė pabaltiečių organizacija (BATUN), pasistačiusi savo veiklos tikslu propabaltietišką informaciją, kaip tik čia atsiduria pačiame uždavinio centre.

Sukoncentravus tas visas simpatijas, kurios Pietinės Amerikos visuomenių ir oficialių sluoksnių pareikštos Grandinėlei, surinkusi reikiamą tuo klausimu literatūrą, spaudos balsus, afišas, nuotraukas, gauna stiprų ginklą savitumui ginti sovietinės kultūrinės invazijos laukuose. Tos atakos išvestinė privalo būti vis kartotinas priminimas, esant bet kuriai progai, Pietinės Amerikos atstovams deklaruoti savo pareiškimus probaltietiskai, ir antisovietiniams.

Jaunimo ambasadorystė, atnešusi laurus kultūros propagandos srityje, atidaro dideles galimybes politinėje srityje.

KREMLIAUS VIDUJE

KODĖL ATIDĖTAS PARTIJOS KONGRESAS?

Pagal kompartijos statutą partijos kongresas turi būti šaukiamas bent kas keturi metai. Paskutinis kongresas įvyko 1966 metų kovo mėn. todėl naujo kongreso buvo laukiama šiais metais. Brežnevas dar prieš mėnesį teigė, kad jis bus tikrai sušauktas, tačiau prieš savaitę buvo paskelbta, kad kongresas nukeliamas dar vieniems metams.

Savaime aišku, kad toks nukėlimas sukėlė įvairių spėliojimų ir aiškinimų. Tiesa, kongreso nukėlimas Sovietijoje nėra naujas dalykas. Staliniui valdant jis nebuvo sušauktas net 13 metų! Brežnevas tačiau ne Stalinas, nors po truputį vėl atgaivina savopirmatą kuno garbinimą.

Oficialiai duodama suprasti, kad kongresas atidėtas todėl, kad partijos vadovybė šiuo metu yra užsiėmusi užsienio politikos problemomis. Jų netrūksta, tačiau iš pirmo žvilgsnio atrodo, kad Kremliui sekasi. Jo įtaka niekad nebuvo tokia didelė Viduržemio jūros baseine kaip dabar. Jis kariškai stiprinasi Kuboje, Amerikai dėl to nieko nedarant. Sutartis su Vokietija, kurią žadama netrukus sudaryti, užantspaudos ilgiam laikui sovietų laimėjimus Centro ir Rytų Europoje. Tai kodėl nesušaukti kongreso, kad gavus pritarimo?

Žinovai aiškina, kad kongreso nešaukimo priežastis yra greičiau vidaus, o ne užsienio politikos pobūdžio. Visų pirma ginčas eina dėl naujo penkmečio plano. Sovietų ūkis nėra geroje būklėje. Ginčijamasi ir net kovojama dėl krašto resursų paskirstymo. Ginkluotosios pajėgos, kaip paprastai, sau reikalauja liūto dalies. Iš kitos pusės didėja masių noras turėti truputį geresnį gyvenimą. 1965 metais buvo pradėtos reformos, vedančios į di-

VYTAUTAS MEŠKAUSKAS

desnę ūkinę decentralizaciją, suteikiant daugiau galios atskirų imonių direktoriams, vėliau tačiau nuo tų reformų buvo tyliai atsisakyta. Atrodo, kad partijos viršūnėse dvejotam a, kuriuo keliu eiti.

Pagaliau esama ir per sonalinių problemų. Tyli kova tarp Kosygino (administracijos) ir Brežnevo (partijos aparato) dar nepasibaigė. Atrodė, kad joje viršų ima Brežnevas. Tačiau naujai išrinkta Aukščiausia Taryba Kosyginą vėl paskyrė ministru pirmininku. Žinia, tai tik smulkus formalumas, kuris tačiau parodo, kad asmeniniai pasikeitimai šiuo tarpu yra atidėti. Aplamai imant, žinovai spėja, kad Kosygino dienos yra suskaitytos, jam jau 66 metai ir jo sveikata nėra labai gera.

Žinia, ir oficialiai pabrėžiamos užsienio politikos problemos gali turėti didesnės įtakos kongreso atidėjimui negu žinovai norėtų pripažinti. Vienoks ar kitoksėjimas gali turėti didelės reikšmės ateičiai. Viduržemio jūros rajone vyksta didelis pokerio lošimas. Egiptas priėmė vadinaimą amerikiečių taikos planą, kuris numato 90 dienų paliaubas, kurių metu vyktų tiesioginės ar netiesioginės taikos derybos. Tačiau jis priėmė tą planą tik po to, kai Izraelis neoficialiai pasisakė jo nepriimsiant. Ir dėl visai suprantamų priežasčių. Po 90 dienų perijodo Egiptas galėtų "teisėtai" pradėti karo veiksmus. Iki to laiko jis galėtų Izraelio aviacijos nekludomas taip sustiprinti priešlėktuvinę apsaugą savo Suez kanalo pusėje, kad Izraelio turimas aviacijos pranašumas praktiškai išnyktų.

Kaip ten būtų, Kremlius turi savo rūpesčių. Iš vienos pusės labai rū-

pi išnaudoti Amerikos parodytą nusilpnėjimą ir nenorą kovoti. Iš kitos visą pasaulio rutulį apimanti 'globalinė politika' reikalauja papildomų išlaidų, kurios sovietų ūkiui yra sunkiai pakeičiamos.

AUKSO MEDALIS
LIETUVAITEI

Milane, Italijoje, vykusios grafikos tarptautinei parodai (Biennale), okup. Lietuvos dailininkei A. Skirutytei už graviūrą "Mano ežerėliai" paskirtas aukso medalis. Paroda vyko š. m. gegužės ir birželio mėnesiais. A. Skirutytė liepos mėn. su savo grafikos darbais dalyvauja tarptautinėje grafikos parodoje Lenkijoje. (E)

DIDELĖS IŠKILMĖS
ROSARIO MIESTE

Gegužės 23 d. iškilmingai pašventinta mokykla Rep. Lituanis, Rosario mieste. (Rosario miestas nuo Buenos Aires yra apie 300 km.). Ją statė kelių metus Tėvai Marijonai, padedant š. A. lietuviams, š. A. Marijonų Kongregacijai, Rosarijos lietuvių bendruomenei, Rep. Lituanis mokyklos komitetas ir nuosirdžių lietuvių parama, auka. Į minėtą šventę buvo atvykę daug lietuvių iš Bs. Aires su šv. Cecilijos choru, Lietuvių chorą, kur sudarė jungtinį chorą, vadovaujant muzikui vacl. Rymavičiui, pianu lydint Eleonorai Mikučionienei. Liet. parap. "Atžalynas" šokėjai su jų vadovu H. Levanavičiu.

Šv. Cecilijos choras kaip visuomet sudainavo Argentinės ir Lietuvos himnus ir daug lietuviškų dainelių. Atžalynas, pasirodė savais tautiniais šokiais. Vieni ir kiti susilaukė padėkos gausių plojimų.

Gegužės 24 d. šv. Mišias laikė Rosario arkivyskupas Rafael Cantillo. Po pamaldų vyko pats mokyklos šventinimas. Pirmoji kalbėjo mokytoja Mabel Curti, dr. Ern. Paršelis, ALOST pirm. Art. Mičiudus. Dr. Eugenio Malaponte buvęs Sante Fe gubernatorius, savo kalboje pareiškė lietuviams už

Inž. Valdas Adamkus spaudos konferencijoje Cincinnati mieste, D. Hanley nuotrauka

KOVA UŽ VANDENĮ
ISILIEPSNOJO

V. ADAMKUS ISPĖJA KENTUCKY VALSTIJĄ. -- ŽUVIS APNUODYTA GYVSIDABRIU. -- PAVOJUS SVEIKATAI. -- SPAUDA IR TELEVIZIJA SEKA KOVĄ TARP FEDERALINIŲ IR VALSTIJOS PAREIGŲNŲ.

Kai šaltą vasario mėnesį iš Washingtono atsiųstas skubiai inž. V. Adamkus atvyko į Cincinnati perimti Ohio Regiono federalinę vandens kontrolės įstaigą mažai kas pastebėjo šį faktą. Tik du vietos dienraščiai paminėjo tą įvykį. Nepastebėtas tas faktas liko ir lietuvių kolonijoje. Nedaugelis vietos pareigūnų, neminint spaudos žmones, bandė teisingai ištarti šią naują pavardę. Bet nuo liepos 2 d. tūkstančiai žmonių Kentucky valstijoje seka V. Adamkaus atkaklią kovą prieš vietinę biurokrtiją. Adamkaus pavardę išmoko teisingai tarti pareigūnai ir korespondentai. Jinai mirga didžiuliuose Kentucky laikraščiuose Louisville, Frankforte, Paducah, Culvert City miestuose, taip pat Cincinnati ir Atlanta, Georgia.

Prieš mėnesį Cincinnati federalinės laboratorijos nustatė, kad pagauta Tennessee upėje žuvis yra apnuodyta gyvsidabriu ir rastas kiekis yra pavojingas žmonių sveikatai. V. Adamkus pasitikrines davinius su FDA (Food and Drug Administration), apie tai pa informavo Kentucky Vandens Kontrolės Administraciją. Valstijos pareigūnai buvo paprašyti paskelbti visuomenei apie apnuodytą žuvį. Kentucky atsisakė tai padaryti nurodant, kad tai su kels bereikalingą paniką žmonėse ir pakenks žvejybai ir turizmui. Po 24 valandų laukimo, V. Adamkus spaudos ir televizijos reporteriams paskelbė apie tyrimų davinius. Žinia vietos gyventojus pasiekė žaibo greitumu.

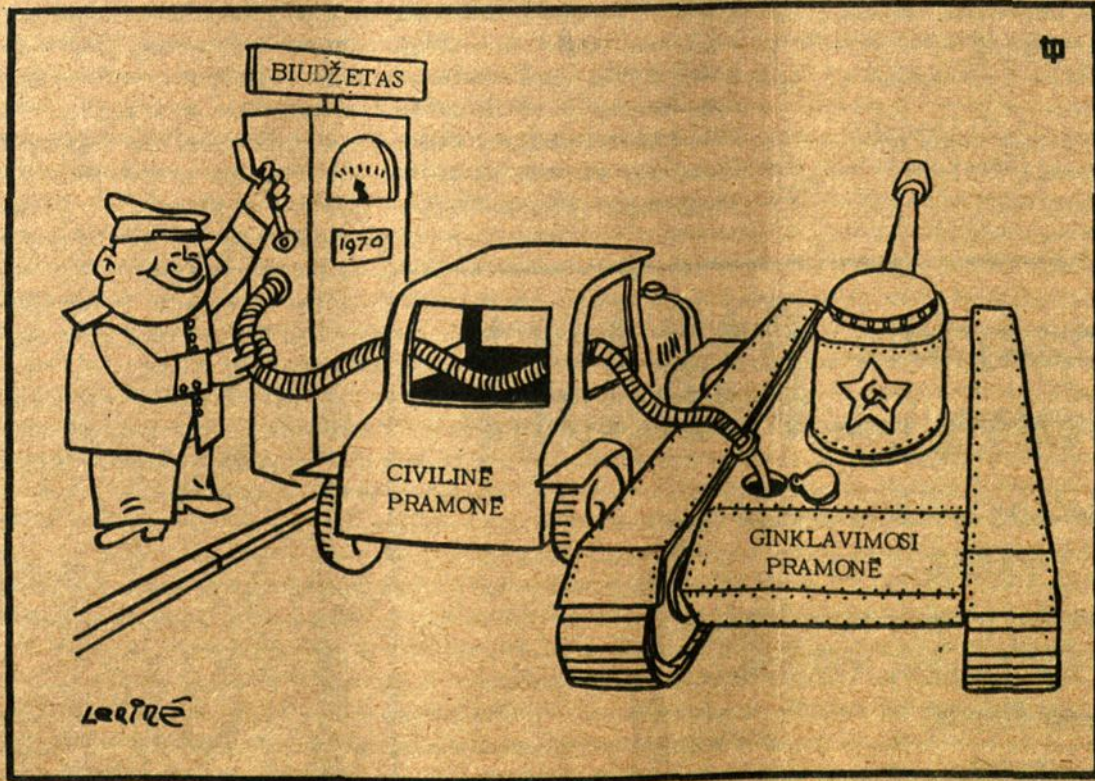
Liepos 2 d. didysis Louisville dienraštis The Courier Journal didele antrašte paskelbė "Žuvis prie Kentucky užtvankos apnuodyta". Sun Democrat užsidėjo antraštę "Tennessee upės žuvis apnuodyta iki pavojaus ribos". Cincinnati The Post & Times-Star stambia antrašte išpėjo "Tennessee upės žuvis pavojinga valgyti. The Atlanta Constitution išeinantis Georgia valstijoje savo antrašte dramatiškai paskelbė "Gyvsidabris sunaikino Kentucky žvejybą". Visuose straipsniuose gyventojai išpėti apie galimą apsinuodijimą gyvsidabriu.

Pagal federalinės valdžios potvarkius pavojaus riba laikoma, kai gyvsidabrio koncentracija žuvyje pasiekia 0.5 miligramų litrą vandens. Cincinnati laboratorijos rodė, kad sugauta žuvis 2.5 kart viršijo leidžiamą ribą. Tai buvo pradžios biurokratinės kovos su politine priegai. Ties patys laikraščiai sekančią dieną paskelbė,

Daug darbo ir nuopelnų įminėta mokyklą įdėjo Liet. bažnyčios klebonas, kun. Juozas Margis. Po jo padėkos žodžių prasidėjo pietūs. asado ir pasikalbėjimai savųjų tarpe.

J. Šiušis

(Nukelta į 2 psl.)

Sovietijoje ginklavimasis reikalauja liūto dalies...

Kova už vandenį įsiliepsnojo...

(Atkelta iš 1 psl.)

kad valstijos pareigūnai tyli arba paneigia federalinės valdžios paskelbtas žinias.

Į paskelbtą aliarmą reagavo gamtos konservatorių grupės, pavienios organizacijos ir asmenys.

Jūsų korespondentui nepavyko iš Adamkaus išgauti kas vyko užkulisy, bet liepos 9 ir 10 d. laikraščiai Louisville mieste per visas 6 skiltis atidengė konfliktą sensacinomis antraštėmis: "Gyvsidabris svaido žiežirbas"; "Kentucky ir U. S. pareigūnai susikirto dėl žuvies apnuodijimo". Louisville TIMES liepos 9 d. per visą puslapį didele antrašte skelbia: "Gyvsidabris žuvyje įtempė santykius tarp U. S. ir Kentucky pareigūnų".

Courier Journal savo straipsnyje cituoja V. Adamkų: "FWQA įstai-ga nori tuč tuojaus žinoti kokios akcijos grieb-sis valstija sustabdyti cheminę pramonę prie Culvert City, kuri kasdien į upę išleidžia tarp 10-20 svarų gyvsidabrio? Jeigu valstija skubiai nereaguos ir nesus-tabdydys pramonės nuo-tolimesnio upės teršimo ir žuvies nuodijimo, mes nedelsiant perimsime iniciatyvą į savo rankas, pridūrė Adamkus". Į šį pareiškimą Kentucky at-

stovs tame pat reportaže piktai atsako: "nei mes, nei federalistai nežino kiek pramonė leidžia gyvsidabrio vandeni, tad kogi taip staiga kelti aliarmą?" Liepos 10 d. The Courier Journal paskelbia Adamkaus išpėjimą Kentucky valstijai; "nelaikas bus griebtis akcijos, kai mes turėsime 2 ar 3 žmones pašarvotus laidotuvių įstai-goje. Mano įstai-ga skaito, kad gyvsidabrio problema yra be galo aktuali, nes tai tiesioginiai liečia žmonių sveikatą". Toje pačioje laikraščio laidoje valstijos pareigūnai pastebėjo, kad "Kentucky's problem is under control and refused to become alarmed".

Savaitgalio metu gyventojų spaudimas ir susirūpinimas privertė vieto pareigūnus persvarstyti padėtį ir pakeisti nuomonę. Liepos 14 d. iš ryto telefonu užklauso me patį kovos laimėtoją apie rezultatus, štai Adamkaus atsakymas: be abejonės esu patenkintas, kad Kentucky pareigūnai įvertino padėties rimtumą ir sutiko kooperuotis. Man yra pranešta, kad chemijos pramonė, kuri tiesioginiai atsakomina už šią situaciją griebėsi priemonių sustabdyti gyvsidabrio leidimą į upę. Aš tikiuosi, kad mes laiku sustabdysime šį pavojų gy-

ventojams betragišką pa-sekmių. Mūsų vargai Kentucky valstijoje nėra baigti, bet tai jau atskira tema..."

Kaip reagavo Kentucky gyventojai? Geriausiai į šį klausimą teatsako jie patys. Paducah miesto advokatų sąjunga V. Adamkui atsiuntė raštą, kurio nuorašai pasiųsti garsiajam U.S. senatoriui John Sherman Cooper, U.S. senatoriui Marlow W. Cook ir kongreso atstovui Frank A. Stubblefield. Jame tarp visko sakoma: su dideliu dėmesiu sekame Jūsų pastangas apsaugoti tūkstančių žmonių gerovę ir sveikatą. Mes tikimės, kad Jūs su tuo pačiu atkaklumu vykdysite savo pareigas bendram labai nežiūrint apatijos ir opozicijos, kurios Jūs susilaukėte iš tų, kurie tai daro ignoracijos vėdin... Mes reiškiamė Jums savo pagarbą už visuomeninių interesų gynimą prieš asmeninius išskaičiavimus ir norime Jus užtikrinti, kad Jūsų pastangos yra labai aukštai vertinamos..."

Tai yra epizodas iš V. Adamkaus atsakominių kasdieninių pareigų. Malonu matyti žmogų atkakliai ginant principą prieš biurokrtiją ir pramonės nesąžiningumą. V. Adamkaus įstai-gos -- Federalinė Vandens Kvaliteto Administracija (FWQA) -- žinioje ir administracinėje jurisdikcijoje Ohio Regiono teritorijoje yra sutelkta apie 75% visos Amerikos industrijos, kuri išsimėčiusi 11-koje valstijų. Tame plote gyvena apie 20 milijonų gyventojų. Todėl ir vandens kontrolės problemos yra nemažos. Cincinnati yra šio Regiono vyriausia būstinė, kur mūsų jaunas administratorius tyliai ir atkakliai atlieka savo pareigas. Gal Chicagos politinė mašina, kuri šių metų pradžioje pasipriešino Adamkaus paskyrimui į Chicago ir pramattė, kad tai bus kietas riešutas. Illinois valstijoje tikriausiai irgi yra nemaža problema. O gyvsidabrio problema yra iškilusi 14 valstijų. Kova prieš kaltininkus prasi-dėjo visos Amerikos mastu. Džiugu, kad jos priešakinėse eilėse Cincinnati mieste stovi lietuvai. (ahz)

WANTED 1ST CLASS SKILLED AUTOMATIC SCREW MACHINE OPERATORS on DAVENPORT MACHINES Must have job shop experience & able to set up work from Blue Prints & Close Tolerance. Top rates. Fringe benefits & overtime. Call (313) 287-3550 21300 EUREKA RD. TAYLOR, MICH. (54-60)

Šv. Cicilijos choras Argentinoje birželio 13 paminėjo 40 metų gyvavimo sukaktį. Nuotraukoje choro dalyviai su vedėju muz. V. Rymavičium, kuris per 40 metų chorui vadovauja ir pianistė L. Mikučionienė. A. Kirstuko nuotrauka

Ar Amerikoje yra "ghetto"?

Komunistiniai agitatoriai ir liberalinė spauda labai mėgsta linksniuoti žodį "ghetto", kalbėdami arba rašydami apie Amerikos negrus. Daugelis supranta, kad tai turi būti laužynai ir dvokia šiuokšlynai, pilna žiurkių, nes ten gyvena tokie žmonės, kurie nenori ar tingi net atmatas sudėti į šiukšlių kibirus ir viską meta į gatvę. Jie neprižiūri pievelių prie namų, išmindo gėlynus, išlaužo pasodintus medelius, namus bematant apleidžia ir sunaikina įren-gimus ir t.t., žodžiu, nenori ar nesugeba kultūringai gyventi. Tokių vietų ir tokių žmonių yra, tačiau tai nieko neturi bendra su "ghetto", jie sugeba bet kurią vietą bematant paversti šiukšlynu ir laužynu.

Kasgi yra tas "ghetto"? Mat viduramžiuose kai kuriuose kraštuose žydams buvo leidžiama gyventi tik tam tikrose miestų dalyse, o kitur draudžiama. Tačiau anais laikais tie "ghetto" buvo tvarkingi ir švarūs, dažnai turėjo gražiausius visame mieste namus, kuriuose gyveno turtingi pirkliai ir amatininkai žydai. Ir jie patys, ir jų kaimynai, tokia tvarka buvo patenkinti, nes nenorėjo maišytis vieni su kitais. Juos skyrė religija. Tuo tarpu JAV tokių "ghetto" niekad nebuvo ir nėra, nei žydams, nei negrams. Jie gali visur apsigyventi, jei ik pajėgia įsikurti.

Yra sociologinis reiškinys, kad tos pačios tautybės, kilmės ar religijos žmonės mėgsta gyventi draugėje: tokie su tokiais. Todėl yra daug tokių vietų, kur vadina-mą kaimynystę daugiau sia sudaro negrai, kiniečiai, žydai, lenkai, lietuviai, slovakai ar kitos

tautybės bei rasės gyventojai. Tačiau tai bus etninės bendruomenės, o ne "ghetto", nes jų nariai nėra verčiami ten gyventi ir kiekvienu metu gali kitur išsikelti. Europos ir Azijos kilmės žmonės kaip tik labai mėgsta gyventi tokiose etninėse bendruomenėse: ten ji turi savo bažnyčias, mokyklą, klubus, krautuves, dirbtuves ir jaučiasi kaip savo krašte, savi su savais. Tai yra labai normalus ir teigiamas reiškinys. Prisiminkime tik lietuviškus centrus ir parapijas Chicagoje ir gaila, kad jie verčiami sunykti. Dabar jau ir JAV administracija susirūpino ir žada padėti tokioms etninėms bendruomenėms, nes pagaliau suprato, kad jos yra teigiamas visuomeninio gyvenimo veiksnys: išauga geresnis jaunimas, mažiau esti prasikaltimų, žmonės geriau tarpusavy sugyvena, mažiau esti visokių konfliktų ir psichinių sutrikimų, kai nėra tos įtampos.

Tiesa, dabar jau sunku būtų rasti kiek didesnę vietovę, kur negyventų nei viena žydų, negrų ar kiniečių šeima, tarpe anglosaksų ar romanų kilmės žmonių. Tas yra tvarkoje, jei viskas vyks ta normaliai, savaime. Tačiau negerai, kai dirbtinai ar per prievartą stengiamasi maišyti rases ar tautybes, pvz. teikiant visokias lengvatas ir pašalpas apsigyventi negrams baltųjų tarpe. Tai tas pats, kaip krikštijimas per prievartą. Ne odos spalva ir turtas išskiria žmones, bet pati prigimtis ir kultūringumo laipsnis. Normalus bendruomenės vystymasis sutrinka, kai verčiami absurdiškų įstatymų ar potvarkių pagalba maišytis visiškai skirtingų temperamentų žmonės, kurie turi kitokių įpročių ir pažiūrą, kitokią moralės supratimą. Tada konfliktai pasidaro neišvengiami ir dėl to visi kenčia. Prisiminkime, kaip prieš kelis dešimtmečius mušdavosi lietuviai su airiškais tokiame Bostone, nors abeji buvo balti ir katalikai, tačiau skirtingo temperamento ir kultūros. Etninės bendruomenės ir toliau turėtų pasilikti, kaip normali visuomeninio gyvenimo forma.

Per eilę metų sociologai kalte kalė jaunimui, kad jis turįs būti savaimingas, skirtis nuo kitų, turėti savo "veidą" (identity). Dalis jaunimo paklausė, liovėsi kirpti plaukus ir skusti barzdas, valkiojasi purvini ir basi, nuplyšę, nušasę ir utėlių apsėsti. Na, ir jie mano, kad surado tą savo "identity". Kai kurie kraštai tokių neišleisdžia nei laikinai, kaip turistų, ir komunistinėje Europoje išvaro juos iš restoranų, tačiau kartais panaudoja propagandai: ar mes nesakome, kaip blogai žmonės gyvena kapitalistiniuose kraštuose, pažiūrėkite, čia amerikoniai... O kodėl tie ponai sociologai nesakė jaunimui: laikykite savo etninių papročius, būkite, kaip jūs tėvai ir seneliai, gyvenkite pagal jų tradicijas, ne-nutolkite nuo savo etninės bendruomenės, tada turėsite savo tikrą identity. Daug gražiau matyti žydus su jarmulkomis ir ciceliais, kurie niekam nieko nekenkia, negu "bytnikus" ir "hippius": kudlotus bernus su karoliais ir auskarais, rūkančius marijuaną, arba kūtvelas mergas, nušasusiomis nuogomis šlaunimis, iš tolo dvokiančias. Tai pasityčiojimas iš žmonių rasės ir visokios pažangos, tai grįžimas į akmens amžių. Juos reikėtų bent porai metų uždaryti į auklėjamasias stovyklas, kad išmokyti tvarkos, drausmės, darbo ir žmogiško gyvenimo būdo. Ir pagalvojti: geri buvo laikai, kai buvo tokie "ghetto"...

Alfa

EXPERIENCED SIDING INSTALLERS WANTED

Steady work, must have own tools. Highest prices paid. Call collect, Mr. Phillips, 716-685-1600. (49-55)

OPPORTUNITY FOR REGISTERED PHYSICAL THERAPIST

Department Supervisor in 222 bed Extended Care Facility — to work with medical and para-medical team which includes: An Occupational Therapist, Medical Social Worker, Professional Nursing Staff, Medical Director, Speech Therapist, Staff Biologist. Benefits included: Competitive salary, two weeks vacation, sick leave, 11 paid holidays, longevity compensation, retirement program, \$300,000 personal liability and malpractice insurance, Blue Cross — Blue Shield M.V.F.-1 coverage with O.B. and master medical riders and \$7,000.00 life insurance.

Martha T. Berry Memorial Medical Care Facility, 43533 Elizabeth Road, Mount Clemens, Michigan 48043. Phone (313) 465-1922. — Extension 250. (47-56)

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

MAZEIKA & EVANS

6845 SO. WESTERN AVE., CHICAGO, ILL.

TRY S MODERNISKOS
AIR-CONDITIONED KOPLYCIOS

Mašinoms vieta

REpublic 7-8600 REpublic 7-8601

PETKUS

LAI DOJIMO ĮSTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO
2533 W. 71 St. Tel GR 6-2345-6

CICERO ILLINOIS
1410 S. 50 Ave., Tel TO 3-2108-9

TRY S MODERNIOS KOPLYČIOS

Viešėdami Chicagoje aplankykite **PARAMA** MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĘ

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. JANUŠAITIS ir J. MAZEIKA

Čia rasite didžiausią pasirinkimą vietinių ir importuotų likerų ir kitokių gėrimų, gi delikatesų skyrius stebina savo įvairumu.

Kainos žemos — Pasirinkimas didelis.

APSILANKĘ — ĮSITIKINSITE.

DIRVA

THE LITHUANIAN
NEWSPAPER

6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

Telephone: (216) 431-6344

SECOND-CLASS POSTAGE PAID AT CLEVELAND, OHIO •
PUBLISHED TWO TIMES A WEEK EVERY WEDNESDAY AND
FRIDAY BY AMERICAN LITHUANIAN PRESS RADIO ASS'N. VILTIS,
INC. • SUBSCRIPTION PER YEAR \$13.00 • SINGLE COPY 15 CENTS.

EDITOR VYTAUTAS GEDGAUDAS

DIRVA ISEINA TREČIADIENIAIS IR PENKTADIENIAIS •
PRENUMERATA MEAMS \$13.00, PUSEI METŲ \$7.00 • ATSKIRO
NUMERIO KAINA 15 CENTŲ • STRAIPSNIAI TRUMPINAMI IR
TAISOMI REDAKCIJOS NUOŽIŪRA • NESPAUSDINTI STRAIPSNIAI
GRAŽINAMI TIK AUTORIAUS PRAŠANT • PAVARDE PASIRASYTI
STRAIPSNIAI NEBŪTINAI IŠREISKIA REDAKCIJOS NUOMONĘ • UŽ
SKELBIMŲ TURINĮ IR KALBĄ REDAKCIJA NEATSAKO.

Koplyčios ir kas toliau?

Dirva gauna nemažai laiškų, kuriuose skaitytojai teiraujami, kaip tikrai yra su Šv. Petro bazilikos požemyje pastatyta lietuvių aukomis koplyčia?

Visiems susirūpinimą kelia jau ir mūsų spaudon prasisunkę pranešimai ir korespondencijos, kad tai koplyčia pasikirtas kitas, religiškas ir politiniai absoliučiai neturalus pavadinimas "Mater Misericordiae". Tuo tarpu aukų prašymuose koplyčia buvo ir tebėra vadinama "lietuvių kankinių" vardu, apeliuojant ne tik į aukotojų religinius nusiteikimus, bet ir į savo tautos martirologijos adoraciją. Ir kadangi lietuvių tautos martirologija surišta su laisvės siekliais, pasirinktas koplyčiai pavadinimas žadino viltis, kad pačiame katalikybės centre su religiniu tikinčiųjų atsidavimu ir prie Švento Petro altoriaus lietuviai deklaruos savo tautos siekį: leiskite mums būti laisvais ir išpažinti laisvą savo tikėjimą. Tai būtų deklaracija, kad už laisvą savo tikėjimo išpažinimą lietuviai nebijo aukų ir sudėjų aukų. Kitose tautos dvigubas tautos didvyris ir patronas yra tas šventasis kuris nekaltai savanoriškai savo celėje, bet kovojo už tautos religines bei tautines aspiracijas. Tokiomis tautos dorybėmis norėjo garsintis ir lietuviai, aukodami lietuvių kankinių koplyčiai Romoje. Iš spaudos paskelbtų aukotojų sąrašų tenka prieleisti, kad tikrai dalis aukotojų galėjo būti indiferentiški skelbiamam tikslui, ir aukoję tik dėl to, kad vyskupas prašė remti.

Todėl, jeigu eliminuotume daugelio aukotojų noras deklaruoti tautos martirologijos motyvą, ir koplyčiai suteiktas oficialus neutralus tam motyvui vardas, yra papildytas nusikaltimas, didesnis ir sunkesnis už paprastą netikslumą aukų prašymo skelbimuose. Tuo taptų sugriautas pasitikėjimas savo egzistencinės bažnyčios dignitetais, jų kovingumu ginant savo atstovaujimų tikinčiųjų principus bei būtų griauamas pasitikėjimas vaticaninių sluoksnių mūsų problemų ir siekių tikslumu ir nuoširdumu. Pagaliau, tuo suteikiamas tam tikras ginklas mūsų priešams, akivaizdžiai, dėl koplyčios pavadinimo su neutralinimo, parodant, kad Roma su mumis ei-

na tik iki tam tikros kryžkelės ir apleidžia mus ten, kur aiškiai reikia eiti mūsų tautos kovos dėl savo religinio ir tautinio savitumo.

Italų dienraštis Roma - Napoli liepos 8 d. aprašydamas koplyčios šventinimą, straipsnį užvardino "Ispūdingos iškilmės", o antrinėje antraštyje pažymėjo "Neleista atžymėti komunizmo kankinius" To laikraščio Vatikano korespondentas rašo, kad lietuvių išeiviams norėjus koplyčioje atžymėti komunizmo priespaudoje buvusius Lietuvos kankinius, atitinkamos Vatikano įstaigos tam nedavė leidimo ir kaip vieną priežasčių nurodo Vatikano norą palaikyti dialogą su komunizmu.

Tačiau tas koplyčių įrengimo faktas, kuris išlaikytas stambių sumų surinkimu iš lietuvių visuomenės, tapo ir socialiniu pūviu per mūsų visuomenės prigimtį. Tas faktas įrodo, kad lietuvių visuomenė 1960-70 metų dekados yra tokia pat konservatyviškai kieta patriotikai ir ekstra liberalinė materialistinėms religinėms apraiškoms. Dar prieš pirmąjį pasaulinį karą lietuviai suaukojo milijonus dolerių materialistinėms religinėms apraiškoms (bažnyčių ir vienuolynų pastatams). Iš to investavimo išliko tik skeveldros, dar našios lietuvių patriotikai. Bet tada teko tik apgailėtinos aukos savo spaudai, jaunimo lietuviniui, knygai, menui bei tautinei sūmonei ramstyti. Tariamasis milijonas lietuvių emigracijoje nedavė lietuvių tautai nei muzikos kūrinį, nei meno ar rašties sedevrų, išskyrus tik apgailėtinas nuotrupas, nors sąlygos viską atsiekti dažnai buvo palankesnės, kaip kad tai buvo tėvynėje. Tai buvo epocha, kada lietuvių kolonijai dominavo materialistiniai suvokta religija.

Taip norima nukreipti emigracijos bėgį ir dabar. Ar čia nedaroma klaida? Kultūrinės institucijos ir dabar gauna tik apgailėtinais mažas aukas, o šimtai tūkstančių eina į bronzos ir marmuro puošmenas kituose kraštuose, netgi nuneigiant martirologijos šventumo tezė.

NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

Birželio 21 d. Argentinos lietuviai Buenos Aires mieste paminėjo tragiškąjį birželį. Prie laisvės paminklo lietuvių parapijos sodelyje buvo padėtas vainikas, o akademinė dalis pravedė parapijos salėje. Nuotraukoje prie paminklo kalbant maldą už žuvusius lietuvius, Kairėje Pijus Gudelevičius ir kun. A. Steigvyta. Toliau jaunimo organizacijų nariai.

A. Kirstuko nuotrauka

JAV LAIKYSENA BALTIJOS TAUTŲ ATŽVILGIU NEPASIKEITUSI

Bendrasis Baltijos - Amerikiečių Komitetas išsiriūpino susitikimą su Valstybės D-to pareigūnais išsiaiškinti esamą politinę tarptautinę padėtį.

Š.m. liepos mėn. 20 d. pabaltiečių delegaciją, susidedančią iš ALT pirm. inž. Eguenijaus Barkaus, ALT Valdybos nario dr. Kazio Šidlausko, Bendrojo Baltijos-Amerikiečių K-to pirm. Gunars Meierovics, Amerikos Latvių Tarybos pirm. Uldis Grava, Latvių Biuro Washingtone generalinio sekretoriaus Bruno Albats ir Amerikos Estų Tautinės Tarybos pirm. Heikki A. Leesmont bei Estų Tarybos atstovo Washingtono Gernard Bushmann, priėmė Valstybės sekretoriaus pavaduotojas Europos reikalams ambasadorius Martin J. Hillenbrand. Šalia Valstybės sekretoriaus padėjėjo Hillenbrand, pasitarime dalyvavo ir Lenkijos skyriaus Valstybės D-to vedėjas, laikinai einąs ir Baltijos skyriaus vedėjas pareigas, Martin bei Valstybės D-to ryšininkas su tautinėmis grupėmis Ilmar Heinaru.

Lietuvių atstovams buvo gana malonus netikėtumas, kai delegaciją prie durų pasitiko jauna, graži blondinė, kuri pasisakė esanti lietuvaitė Atkočaitytė ir visus nulydėjo į Valstybės sekretoriaus laukiamąjį.

Pabaltiečių delegacija iškėlė p. Hillenbrandui trumpą memorandumą, iškeliantį parindinius Sovietų S-gos prieš Baltijos valstybes įvykdytos agresijos teisinius faktus, tos agresijos pamerkimą iš JAV pusės, sovietų aiškią nesėkmę palaužti Baltijos tautų atsparą prieš sovietinį okupantą, esamos padėties prieštaravimą Jungtinių Tautų čarterio ir Žmogaus Teisių Deklaracijos principams ir pareišskiant viltį, kad didžiosios Vakarų jėgos, saugojančios pasaulio taiką, surasiančios tinkamų priemonių privertiti Sovietų S-gą gerbti tautų apsisprendimo principą ir suteikti laisvę visoms pavergtoms, jų tarpe ir Baltijos, tautoms.

Suėjus į sekretoriaus p. Hillenbrand kabinetą, įvyko gana jaukus, arti valandos užsitiesęs pokalbis tarp sekretoriaus ir delegacijos narių.

Hillenbrand užtikrino pabaltiečių delegaciją, kad jis nenumatęs jokio pagrindo, kad galėtų pasikeisti ligšiolinė JAV laikysena, nepripažinti Baltijos tautas istikusios aiškos agresijos. Valstybės D-te ir ateityje būsiąs atskiras Baltijos valstybių skyrius. Jungtinės Valstybės nori teikti Baltijos tautų laisvės bylai visokeriopą moralinę paramą, bet šiuo metu vargiai begalima ką daugiau padaryti.

Į klausimą, kodėl Free Europe radijas neturi Baltijos kalbomis transliacijų ir ar Valstybės D-tas negalėtų pasirūpinti, kad tokios transliacijos būtų įvestos, Hillenbrand pasakė, kad Free Europe radijas neturi jokių transliacijų į Sovietų S-gą arba jos užimtas teritorijas, bet tokios transliacijos įeinančios į Liberty Radio veiklos sritį. Be to, Free Europe Komitetas nesąs Valstybės D-to žinioj, o veikia šalia vyriausybės.

Iškėlus klausimą apie JAV ir Sovietų S-gos konsularinės sutarties galimą neigiamą poveikį į Baltijos valstybių užgrobito nepripažinimą, kai JAV konsuliariniams atstovams teks atlikinėti Baltijos valstybių teritorijoj oficialius veiksmus, kaip tai suimtą JAV piliečių lankymą Baltijos valstybėse ir kt., tai Hillenbrand kategoriškai pareiškė, kad pagal tarptautinę teisę tokių konsularinių veiksmų atlikinėjimas niekada negali reikšti tarptautinio valstybės arba vyriausybės pripažinimo, kuriam yra reikalingas atitinkamas atskiras aktas. Kaip pavyzdį, jis paminėjo nuo 1920 m. Sovietų S-goj veikusią JAV konsularinę misiją, bet JAV pripažinusios Sovietų S-gą tik po keliolikos metų. O kad konsularinė sutartis palengvintų sovietams savo agentų infiltraciją į šį kraštą, ypač tarp pabaltiečių, tai sekretorius mano, kad šis pavojus nebaisus, be to, jie turėję gana progų tą daryti per savo ligšiolines misijas.

Kalbant apie sovietų persamą Europos saugumo konferenciją, Hillenbrand pastebėjo, kad JAV į tokią konferenciją neskubančios, o jei ji kada nors įvyktų, Jungtinės Valstybės tęktų labai stropiai sekti, kad betkoks susitarimas negalėtų būti išaiškintas kaip esamos Baltijos valstybių padėties įteisinimas. Vakarų Vokietijos tiesioginės su Sovietų S-ga derybos arba koks jų susitarimas, negalėtų pakeisti Baltijos valstybių sienų arba jų padėties.

Estų atstovų buvo atkreiptas dėmesys į didelį skirtingumą tarp iš Estijos atvykstančių į JAV ir į Estiją keliančių lankytojų skaičiaus ir amžiaus grupių, bet čia esą sunku ką nors padaryti, nes sovietai neišleidžia nei didesnio skaičiaus lankytojų, nei jaunesnio amžiaus grupių žmonių. Ilgainiui

Estų atstovų buvo atkreiptas dėmesys į didelį skirtingumą tarp iš Estijos atvykstančių į JAV ir į Estiją keliančių lankytojų skaičiaus ir amžiaus grupių, bet čia esą sunku ką nors padaryti, nes sovietai neišleidžia nei didesnio skaičiaus lankytojų, nei jaunesnio amžiaus grupių žmonių. Ilgainiui

Pasiskubinkite įsigyti AGONIJĄ

DIRVOS ADMINISTRACIJAI
6907 Superior Avenue
Cleveland, Ohio 44103

Siunčiu dol., už kuriuos prašau atsiųsti:

..... egz. J. Gliaudos romaną "AGONIJĄ".
Kaina 5 doleriai.

Pavardė ir vardas

Adresas

ši padėtis turėtų pasikeisti.

Hillenbrand sakė, kad jis neseniai skaitęs pranešimus, kad Baltijos tautos pasireiškias labai stiprus tautinis jausmas, kuris mums turėtų teikti pačią didžiausią jų išsilaisvinimo viltį, kai kada nors įvyks jėgų persigrupavimas. Paskutinių 200 metų istorija aiškiai įrodo nepaprastai didelį tautinių grupių gajumą.

Baigiant pokalbį, Vals tybės pasekretorius Europos reikalams buvo paklaustas, ar Valstybės D-tas palankiai priimtų JAV Kongreso iniciatyvą praveisti Užsienių Paramos įstatymo papildymą, pagal kurį būtų suteikta finansinė parama Baltijos tautinių komitetų išlaikymams radijo propagandos priemonėms sustiprinti. Panašus projektas buvęs praveistas Senate 1956 m. ir tuomet Valstybės D-tas jam davęs savopritarimą. Šitokia materialinė parama netik pagerintų mūsų vedamą propagandą, bet ypačiai sustiprintų pavergtų Baltijos tautų dviasią ir teigiamai veiktų šio krašto visuomenę, nes atkristų priekaištai, kad Jungtinės Valstybės ne visoms tautoms taiko vienodą standartą, kadangi dėl vieny tautų laisvės vedama ginklo kova, kitos remiamos ginklais ir pinigais, o dėl Baltijos tautų laisvės ligšiol nebuvo beveik nieko daroma.

Valstybės sekretoriaus pavaduotojas pasakė, kad jis šį reikalą turįs perduoti savo ekspertams, prašė raštu patiekti ir tuomet praneš savo atsakymą.

ALT Biuras

KĄ SAKO KITI APIE AGONIJĄ?

Jaunesnei kartai ši knyga perskaitytina, kad žinotų, ką išgyveno jų tėvai...

Alė Rūta

(Laiškai Lietuviams, 1966)

Naudinga dabar tuos dalykus aiškintis, kad suprastume praicitus klaidas.

Laisvoji Lietuva, 1965

J. Gliuda

AGONIJA

Romanas

PROF. ADOMAS VARNAS PASAKOJA:

KAIP PIEŠIAU LIETUVOS PAŠTO ŽENKLUS

PASIKALBĖJIMĄ UŽRAŠĖ E. JASIŪNAS

Pirmiausiai aš norėčiau pasakoti apie Steigiamojo Seimo pašto ženklų laidą. Tai buvo 1920 metais. Man tada teko būti Meno Kūrėjų Draugijos pirmininku ir prisidėti prie piešimo pašto ženklų, kortų, ir dar kitokių smulkmenų.

Steigiamojo Seimo pašto ženklų laidos projektas buvo paskelbtas Susisiekimo Ministerijos konkurso kelių įvykinti. Konkursas neilgai užtruko, buvo du laimėtojai: dail. Adomas Galdikas ir aš. Dail. Galdiko buvo patvirtinti du projektai: Ažuolas ir Vytis. Mano buvo du portretiniai projektai: DLK Vytautas ir DLK Gediminas.

Tie ženklai paskui buvo spausdinami, ir man buvo pavesta spausdinimo priežiūra. Buvo spausdinama Kaune, kokioje tai Senamiesčio mažoje spaustuvėje, jos savininko (žydo) pavardės nebeprisimenu.

Tuos ženklus bespausdinant man atėjo mintis paprašyti ministeriją, kad ji sutiktų išleisti dar ir trečiąją tų ženklų laidą -- trijų spalvų. Man pačiam teko eiti pas min. pirm. Galvanuską rūpintis tuo sutikimu. Sutikimas buvo gautas ir iš susisiekimo ministerio.

Taip ta trečioji laida buvo atspausdinta, labai nedidelis kiekis, nebeprisimenu kiek, gal tik po pora tūkstančių kiekvieno ženklo.

Bet svarbiausia, kad tie trijų spalvų ženklai buvo skirti Meno Kūrėjų Draugijos išdodu turtinimui, tam tikrų uždavinių finansavimui. O tie uždaviniai pradžioje be finansų buvo labai sunkūs vykinti. Mums labiausiai rūpėjo lietuviškos operos reikalas.

Tie trijų spalvų pašto ženklai pašte buvo pardavinėjami vieną dieną ar dvi dieni. Likusieji neparduoti pašto ženklai buvo duoti man, Meno Kūrėjų Draugijos reikalų vedėjui patariant ir pristatčius jo turimas žinias apie Tilžės teatro likvidavimą ir ten esamų kostiumų nupirkimo galimybes, mes nedelsdami tuoj pat pardavėme tuos pašto ženklus kokiui tai klapėdiečiui už pusę milijono ostmarkų.

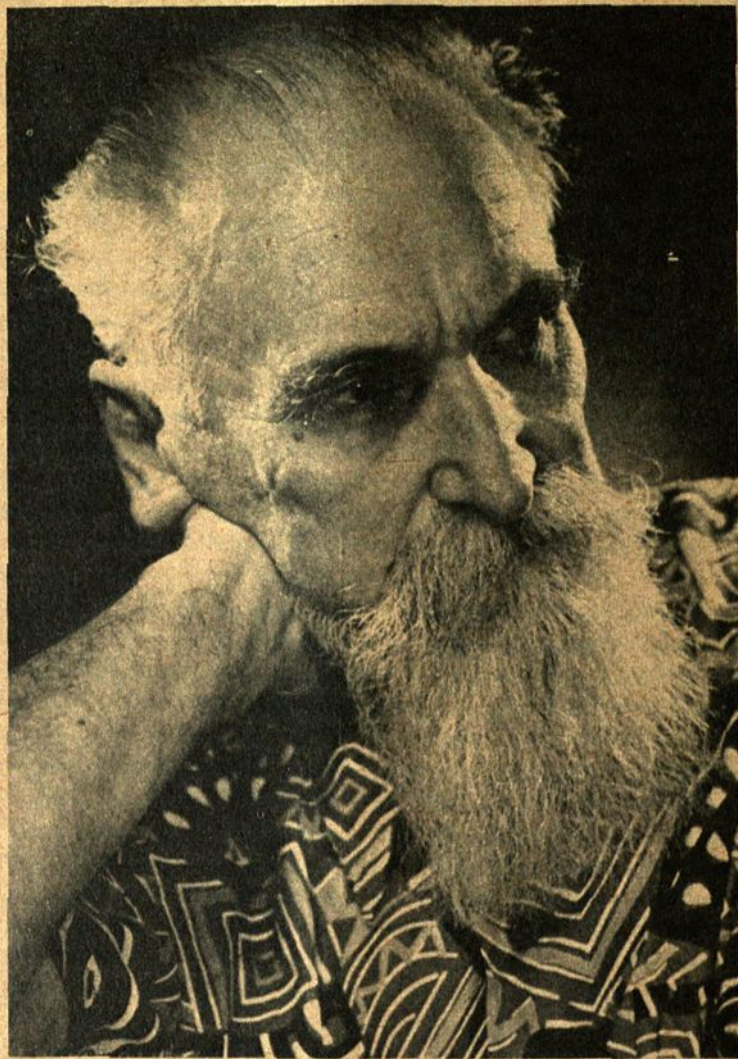
Gavę pinigų, nuvažiuojame į Tilžės teatrą, apžiūrėjome kostiumus, apžiūrėjome, kokia yra galimybė juos išlaikyti mūsų sąlygose kauniškame teatre. Na ir sutikome, nupirkome, ir už poros dienų jie jau buvo Kaune. Nupirkome šešių operų kostiumus. Tai buvo mums tikra šventė. Džiaugėsi ir Kipras Petrauskas, ir Sodeika, ir visi kiti dainininkai, kuriems rūpėjo kaip nors apsirengti. Pamenu, kad kostiumai buvo nupirkti -- Rigolotto, Traviatai, Faustai ir kitoms operoms.

Blogiausia, kad neturėjome paruošto žmogaus, kurs galėtų prižiūrėti tų kostiumų užlaikymą. Man pačiam teko imtis iniciatyvos ir juos tvarkyti: atsižvelgiant į kostiumų išsaugojimo reikalavimus (kaip tai pliusas, šilkas ar kt.), pridaboti jų išlaikymą. Antra, mes tuojau pat norėjome pasitarnauti ir mūsų plačiajai visuomenei, mūsų provincijai: vieną -- kitą kostiumą išnuomodavom provincijos vaidintojams. Be abejo, tai sudarė mums labai patogi atmosferą sueiti su visuomene, buvome labai įvertinami, kad norėjome kiek galint artimiau gyventi su liaudimi.

Tai maždaug tokia tų ženklų istorija, kurie liečia pačią pradžią mūsų Meno Kūrėjų Draugijos veiklos, ir kuri pirmiausiai prasidėjo per operos įsteigimą ir operos pastatymus.

Grįžtant prie Steigiamojo Seimo pašto ženklų, prie normalios laidos ir specialiai Meno Kūrėjų Draugijai skirtos, tenka pažymėti ir apgailestauti, kad kitokių spaustuvių mes tada dar neturėjome. Vienintelė spaustuvė, kuri buvo, tai žydo spaustuvė Senamiestyje, ir tenai turėjome spausdinti akmenyje. Tie akmenys buvo labai nevykusiai "nuodijami". Teko padaryti daug makalutūros ir vėliau ją deginti. Bet pamažu išgavome šiek tiek geresnius spausdinius, kuriuos kai kas paskui vadindavo "abrozėliais".

Dabar pakalbėkime apie sekančią reguliarią laidą suskatinais ir auksiniais. Tai buvo keturių piešinių laida: Sėjėjas, Plovėjas, Kęstutis ir Raitelis ištrūkęs nuo arklo ir nešas deglą į Lietuvos kaimą. Deglą šviesos, kuri tuomet turėjo būti nešama kiekvieno lietuvių į visus užkampius.

PROF. ADOMAS VARNAS

V. Maželio nuotrauka

Toji laida buvo ne konkurso keliu priimta, bet užsakyta vienam dailininkui, kuris galėtų išlaikyti visų ženklų vieningą stilių. Čia to vieningumo gal ir nebuvo pilnai pasiekta, bet vis dėlto tam tikras ryšys yra. Ryšys ta prasme, kad toji laida, kaip man atrodo, bandė išspresiti tą didelį, ir galbūt nuo senų laikų gyvavusį sėsiaus lietuvių taurumo bruožą. Čia įpinamas sėjėjas grūdą, kurs turi atgyti ir augti; plovėjas, kurs tuo derliumi peni savo tautiečius; Kęstutis, kuris buvo taurumo simboliu, pripažintas net ir prieš, kaip riteris be dėmės ir klasos; ir ketvirtasis piešinys, kuris konkrečiai buvo panaudotas net Petrapilio seime, kaip projektas tam tikros vėliavos ar ženklo specifiniam reikalui -- tai piemenėlis, atitrūkęs nuo arklo, atitrūkęs nuo bandos, raitas, be kamanų ar balno, neša deglą į visus Lietuvos užkampius.

Tarp kitko, labai įdomus epizodėlis su tuo pačiu piešiniu, apie kurį vėliau draugijai buvo atsiųsta kaip apie "raganą su šluota". Taip buvo apibūdintas a.a. garbingas rašytojas ir poetas prel. Jakštas -- Dambrauskas. Gal jis tai padarė humoro pagautas, bet tai nebuvo mano mintis, gal buvo blogas tik piešinys, kuris nevisus vienodai traukė, ne pagal mano norą ar projektą, t.y. piemenėlį ant labai risto žirgo.

Ką galėčiau pasakyti apie Dėrų laidą? Man buvo nelaimingas uždavins, ir, pasakyčiau, portretų, kokių norėjau padaryti, spausdinimas akmenyje nebuvo prie širdies. Aš daug ginčijausi su direktoriais, kad jie kaip nors rastų būdą, su ministeriju pasitarus ir biudžetą kur nors praplėtus, tą portretinę seriją išspausdinti giliauspaude. Giliaspaudė būtų buvusi tikamiausia šiai laidai, bent tinkamesnė, kaip kad išėjo akmenyje. Negavus sutikimo, turėjau portretinius piešinius taikyti akmeniui, ne plieno raižymui.

Svarbiausia, kiekvienam asmeniui reikėjo rasti individualaus piešinio atžymėjimą, kad nebūtų vien tik veido išraiška. Čia aš ėmiau ornamentus iš mūsų tautodailės. Tie ornamentai gal ne visur taip pavyko, kaip mano buvo norėta, bet šoks toks skirtumas kiekviename piešinyje yra. Blogiausias reika-

las buvo su trim portretais viename ženkle: man net širdį gėlė, kad toks piešinys reikėjo akmenyje spausdinti. Negalėjau suprasti, kad tik aš vienas to reikalauju. Man atrodė, kad visi kiti turėtų dar daugiau reikalauti. Bet ką padarysi, kad tuomet Lietuvos finansai galbūt buvo tikrai dar nekokie, ir

teko taupyti. Į Londoną važiuoti nedrįsom: siūsti žmones, siūsti komisiją reikia pinigų. Na ir pati giliaspaudės spauda yra bent keturgubai ar penkeriopa brangesnė.

Kai buvo pakeista valiuta, ir vietoj auksinų ir skatinių buvo priimta litai ir centai, buvo perspausdinti ir pašto ženklai. Į tų perspausdintų ženklų eilę įėjo dalis ir mano projektuotų. Visi jie buvo perspausdinti be mano žinios, ir aš negalėjau nieko ypatingo apie tai pasakyti.

Dėl ženkly su dr. J. Basanavičiaus atvaizdu, kurie buvo išleisti jo mirties pagerbimui, galėčiau pasakyti, kad tai buvo pirmieji ženklai, apvesti juodu gedulo braižu. Jie buvo mano projektuoti pagal užsakymą, bet prieš spausdinimo aš nedalyvavau. Jie buvo spausdinti ar švityrėje ar kur kitur. Šių ženklų buvo atspausdinta keturių vertybių serija, įvairiomis spalvomis.

Vytautiniai metai (1930) mano darbo srityje su pašto ženklais buvo skirtingi tuo atžvilgiu, kad teko daryti visą eilę piešinių ženklaus, kurie taip pat turėjo būti spausdinti akmenyje.

Akmeniui paruošti parengti specialistų buvo labai mažai, ir teko susidurti su labai didelėmis klaidomis, kad piešinys išeityt be apytikris, kaip jis buvo nupieštas. Atsirado klaidų ne tik ženkluose, bet ypatingai didesnio pavidalo Vytauto portrete, kuris buvo skirtas mokykloms ir kitiems dekoratyviniams tikslams.

Ženkliai buvo padaryti per daug smulkūs, kad akmenyje jie galėtų turėti bent šiek tiek pakenčiamą išvaizdą. Jie išėjo geriau, nes patys ženklai buvo didesni, ir pats piešinys nereikalavo laikyti portretinių dėšnių.

Tokios aplinkybės mane labai jaudino, ypač, kaip sakiau, kai piešiau tą didįjį portretą: tris kartus tas portretas buvo griaužtas akmenyje, neva taisant mano piešinį. Vis turėjau jį bloginti, ir išėjo blogesnis, negu buvo pačioje pradžioje padarytas. Su dideliu apgailestavimu man teko matyti, kaip jis išėjo į viešumą. Be abejo, jei ji visuomenė sutiko kritiškai, tai labai pagrįstai.

Mažesnių vertybių ženklaus skirtą Vytauto portretą ėmiau iš savo paties piešinio, daryto

1921 m. Pragoje. Piešinyje bendras siluetas tas pats bet veidas pailgesnis. Pats piešinys tuo blankus, kad jis yra per mažas. Jo nebuvo galima akmenyje kurti nors bėdu išryškinti. Bent aš nemokėjau, nebuvo toks specialistas, kad šį mažą piešinėlį galėčiau padaryti akmenyje ypatingai patraukli.

Gal bent kiek geriau išėjo su Vytauto priesaika. Čia daugiau buvo atkreiptas dėmesys į pačio žirgo ir raitelio judesį. Mano matytame Stykos dideliame paveiksle, taip pat vaizduojančiame Vytauto priesaiką, žirgo kojos yra statmeniškios, ir labai kietai įremtos į žemę. Aš tai laikiau ne visai sutinkančiu su judesiniu mano norimu paženklininti stiliu, kur net ir priesaika turėjo būti pagrįsta daugiau judesiu: žirgo viena priekinė koja pakelta, kita įremta, atsišpyręs abiem užpakalinėmis kojomis. Patsai Vytautas duoda priesaiką.

Dabar pakalbėkime apie pašto ženklus, skirtus Lietuvos Vaiko Draugijai. Kaip paprastai, mano pageidavimai buvo ir šį kartą pareikšti p. direktoriui, su kuriuo teko tuo reikalu kalbėtis, ar nebūtų galima imtis giliaspaudės spaudos. Jis man pasakė tą patį, ką ir anksčiau, kad dar esą per anksti apie tai galvoti: trigubai didesnės išlaidos, ir dėl to nėra galimybių to imtis, mano paties pageidavimai seniau ir dabar tebūnie palaidoti. Sutikau imtis darbo, ir gana greitai projektus padariau, nes turėjau bent kiek atostogų laiko.

Padaręs pirmuosius piešinius pamačiau, kad yra trūkumas kompozicijoje tarp rėmy ir paties paveiklo viduryje: rėmai per platus. Aš pranešiau direktoriui, kad norėčiau piešinius paraišyti, norėčiau kitaip padaryti. Jis tarė, kad jei tokie jau padaryti, tai ir reikia spausdinti, nes laiko jau yra mažai, neturime atidėlioti. Taip teko ir atiduoti.

Ornamentiką rėmams sėmiau iš mūsų tautodailės, iš motyvų kryžiuose, motyvų skrynios, ir kt. Ornamentai buvo keturių rūšių, kiekvienam piešiniui kitokie. Patys siužetai, taip pat keturių rūšių, buvo nustatyti kartu su direktorium.

Pirmasis siužetas -- Vytauto pabėgimas iš kalėjimo. Siužetas gana komplikotas, bent tiek susipažinau su literatūra, su jo istorija. Atrodo, kad Andrioli, ar kieno kito, irgi buvo pasirinkta panaši tema. Nenorėjau daryti panašų dalyką, sugalvojau grynai savo kompoziciją ir tą padariau.

Krikštas buvo jau komplikotesnis dalykas, ypatingai, kad reikėjo išskirti dalyvavusius Vytautą ir Jogailą: dėl to teko dailinti pačią kompoziciją beveik į dvi dalis.

Trečioji kompozicija -- Žalgiris mūšis. Tai buvo gal viena iš sunkiausių, kadangi (tokį mažą plotelį reikėjo duoti vaizdą, kuris būtų šiek tiek panašus į tokį nors mūšį: žirgai, ietys, kuokos, ir t.t. Šiame siužete užtrūkiau kuo ilgiausiai.

Lucko suvažiavimas -- ketvirtasis siužetas ėjo lengviau, kadangi čia sėdinčių asmenų, daugiau teko pasidaryti dalyvių aprangą, ir maždaug numatyti, kur gali būti Vytautas, kai po to suvažiavimo šeimininkas, ir kur patsai Zigmantas.

Nepriklausomybės Akto signatūrų paskelbtas aktas man buvo gana sunkus, buvau padaręs keletą šikių. Pirmasis šikis, atsimenu, buvo darytas vieniems dalyviams sėdinti, kitiems stovinti, pats Dr. Basanavičius skaitęs aktą. Antroji kompozicija man taip pat nepatiko, ir dariau trečiąją, kuri buvo paskutinė, ir kurią atidaviau spaudai.

Buvo smagu abu tuodu piešinių daryti, kadangi jau buvo pažadėtas giliaspaudės spausdinimo būdas. Buvo galima smulkiai veidus apdoroti, kad jie būtų panašūs į tuos, kurie tą Aktą pasirašė. Žinoma, ant tokio mažo plotelio gal tas nevisiškai pilnai pavyko, bet šiek tiek gal ir galima juos iš veido apybraižų atpažinti. Prezidento Smetonos portretą buvau keletą kartų daręs anksčiau, ir man nebuvo sunku, dariau be jo paties pozavimo. Šonuose pavaizdavau praeities ir tuometinės Lietuvos simbolių.

Be šios Jubiliejinės laidos, buvo išleistas dar ir atmintinis lapelis.

1939 m. spalio 10 d. Lietuvai

J. GRAUDA

Apie kengūrų žemės karus

Amerikoje daunorininkai kaunasi su naujienininkais, naujienininkai kaunasi su frontininkais, frontininkai kaunasi su altininkais, altininkai kaunasi su antvivikininkais, antvivikininkai kaunasi su Stravinsku. Nagys kaunasi su Meku. Vaičiūnienė kaunasi su Grandinėle. Vladimirovas kaunasi su Daunoros koncerto organizatoriais New Yorke. Atviro žodžio mėnraštis kaunasi su uždaro žodžio spaudinėliais. Skautai avizienininkai kaunasi su skautais antiavizienininkais. Net gi Grauda su savo agentūra kaunasi su viskuo, kas pasigailinčiai ir graudžiai komiška...

Bet lietuvių kovos vis lyg nepasiekia globalinio masto. Tai tiktai kovos Dėdės Samo kontinente.

Nope, pasakė telegrama iš Kengūrų kontinento, mes irgi kaunamės. Ir dar kaip. Argi negirdite mūsų batalijų kanonados, neįreigite dūmų ir šrapnelių bliknių, kurie skrodžia pietų kryžiaus pandangę. Nors mes čia esame kojomis aukštyn pozicijoje dėl žemės rutulio nelabai tinkamos padėties, bet mes kaunamės ir kausimės.

Iš tikrųjų: siuntėme jiems savo tenorą, kad suminkštintų jų nervus su lietuviškomis arijomis iš Bizet ir Verdi, kautynės nesiliovė.

Prašo jie, atsiųsti diplomatijos šefą ar kurį kitą Vakaruose reziduojantį lietuvių diplomata. Bet kur ir kada (pasakykite tik) diplomatas vyko į kovos lauką?

Siųstumėm australams savo turimus generolus bet visi jau pakankamai apseno ir su padidintu stiklu neišskaitys iš smulkaus šrifto prirašytų topografinių žemėlapių. Bet, koks gi generolas vyks į kautynių lauką, kol jam neparuostas saugus vyriausias štabas už kelių šimtų mylių nuo fronto. Ar ne taip byloja ir Vietnamo strategija?

Mes tegalime pasiųsti australams tiktai kautynių arsenalui papildyti iškarpų iš savo kautynių rašinių. Tai didžiai palaikytų abi kariaujančias puses išsilaikyti karo stovyje, kol Lietuva bus išlaisvinta ir tada su kautynių dvasia dvasioje ir su glėbiais kovotojiškos spaudos kišenėse triumfalai sugrįžti Nepriklausomon Lietuvon.

Kada bus atsteigtas naujas Karo Muziejus, naujas Nagevičius ten įkurs naują Lietuvų Kovų skyrių. Be abejo tas Lietuvų kovų skyrius užims didžiausią pastato dalį. Kokį kambariuką paskirsime partizanų kovoms iš 1945-55 periodo. Bet didžiulės salės bus paskirtos reikšmingesnėms mūsų kovoms. Dėdės Samo kontinento kovos, Kengūrų kontinento kovos, Senutės Europos kontinento stovyklinės, anti-ir-pro vlikinės kovos.

Kautynių lauko schemas, vardai ir datos... Tada taps kėnu ateinančioms kartoms mūsų himno tvirtinimas:

... iš praeities tavo sūnūs te stiprybę semia... Beje, grįžtant prie Kengūrų kontinento temos. Australija taip toli, kad kovos detalių neįmanoma vardinti. Galime užgauti vieną ar kitą priešininkų pusę, ir, ko gero, jie sustos kariavę tarpusavyje, atsukę savo pabuklus prieš mus.

Australijoje pasirodė didžiulis istorinis dokumentas Kaltinamasis aktas Mūsų Pastogės redaktoriui V. Kazokui. Pagal tą istorinį dokumentą V. Kazokas, kai pas mus Vytautas Kazakevičius, aiškiai tarnaujęs Kremlui. Todėl Kaltinamasis aktas reikalauja V. Kazoką nušalinti nuo Mūsų Pastogės redakcijos kėdės. Pr. Nagys (ne kanadiškis kariauna Nagys) iš savo spaustuvės išmetė Mūsų Pastogės lankus ir ėmė leisti Lietuvos Kelių spaudinį, kuriuo smerkia Mūsų Pastogę. Gi Mūsų Pastogė pasirodė rašomąja mašinėlė rašyta, apgailėtina menkutė, bet labai padidinusi savo bibliografinę vertę ir dėl šio skandalo, ir dėl mažybės savo tiražo. Tame kautynių lauke susirinkusi ALB Sidney apylinkė į garbės teismą išrinko... Mūsų Pastogės redaktorių V. Kazoką...

Ak, kengūrų kontinentas taip toli, kad čia mes, nieko nesupratę kautynių lauko topografijoje, skubame pastatyti tašką.

atgavus savo sostinę Vilnių. Jubiliejinė 20 m. Nepriklausomybės keturių pašto ženklų laida buvo perspausdinta Gedimino stiebais ir įrašū: "VILNIUS 1939 spalio 10 d." Ši de ja jau buvo paskutinė mano pieštų papras to pašto ženklų serija.

ORO PAŠTO ŽENKAI

Dabar galime kiek pakalbėti apie mano projektuotus oro pašto ženklus.

Oro pašto įsteigimo laidai, kuri buvo man užsakyta, iš anksto buvo duotas foto nuotraukos -- lėktuvo modelis -- ir jaunumatyta ženklo trikampė forma. Tiesą pasakius, aš tuomet neturėjau nelabai daug laiko, ir atmenu, kad per vieną vakarą tą projektą ir padariau.

Fakšškai šį trijų verčių oro pašto laidą oro pašto įsteigimui nebūvo panaudota. Žodis "įsteigimas" spausdintas buvo perspausdintas žodžiu -- "ženklas". Numatytoji įsteigimo data panaikinta statmeniškais brūkšneliais. Rozetėje taške-

lis ar apatiniamė dešiniajame kampe geltonas lankelis mano piešinių projekte nebuvo numatyti.

1922 m. spalio mėn. įvedus naują piniginių vienetą -- litą, buvo išleista naujomis vertėmis perspausdinta oro pašto ženklų laida. Į ją pateko ir mano 5 auks, trikampis ženklas, kuris buvo perspausdintas nauja vieno lito verte.

Oro pašto ženklų laida Vytauto sukaktuvinių metais, kuri buvo išleista iš 7 ženklų, 3 įvairių piešinių, buvo mano daryta su atsidėjimu, nors ji nelaikečiai ypatingai pavykusia. Mano uždavins buvo galimai daugiau surišti dabartį su praeitimi, su ta galingąja Lietuva. Atsimenu, kad viduriniame piešinyje su Vytautu, sėdinčiu ties Kauno Senamiesčiu ir žvelgiančiu į toli, norėjau atvaizduoti tą galią ir dabartyje, kuri turėtų kiekvienam lietuviui reikšti.

Pirmasis ženklas -- min. pirm. Tubelis, Antrasis -- Vytautas ties istoriniu Kauno Sebrūkšneliais. Rozetėje taške-

(Nukelta { 5 psl.)

AITVARAI IR GIRIA

"Mes nepripažįstame kompromiso, kuris skelbtų, kad imanoma dalinės laisvės idėja: okupanto leidimas kalbėti savo teritorijoje sava lietuvių kalba. Mums reikia pilnos laisvės, pilno

EMILIJA ČEKIENĖ

savo valstybės suverenumo. Mums reikia totalinės laisvės realizavimo. Tik už tokią idėją suguldė savo galvas savanoriai, partizanai ir Laisvės kovotojai.

Todėl mums privalu gaivintis tomis nuotakomis, tais ištikinimais ir siekais, kuriais gyveno Lietuvos valstybės steigėjai. Tai yra totalinė pilnutinė laisvė: tautos suverenumas savo teritorijoje.

Greta to siekio mums yra mūsų lokalinės tarpusavės kovos, dėl kurių išliejamos rašalo maršos. Ir tos maršos tokios seklios, tokios drumzlinos ir beprasmiškos, palyginus jas tik su vienu Laisvės kovotojo kraujo lašu".

Tuos prasingus ir mūsų išeivijos gyvenimui reikšmingus žodžius pasakė rašytojas Jurgis Gliuda Lietuvos Atgimimo Sąjūdžio literatūrinės premijos įteikimo iškilmėse Chicagoje už jo parašytą romaną "Aitvarai ir Giria". Autorius mums gerai žinomas kaip kūrybingas romanistas ne kokių nors idėjų išgalvotojas, bet romano žanru sugebąs vaizdžiai ir ištikinamai perduoti lietuvių tautos, jos atskirų klasių bei individų gyvenimo būdą, galvoseną, jų kasdienes problemas, laimėjimus ir nesėkmes.

"Aitvarai ir Giria" atidengia skaitytojui tik vieną trumpą lietuvių tautos tragedijos metupartizanų išgyventą laiką

tarpį, jų nuotaikas ir veikimo sąlygas. Taigi ir čia skaitytojas atras gyvenimo tikrovę, kurios liudininkų daug dar tebėra mūsų tarpe. Jau pačio romano pradžioje vienas iš partizanų atpasakoja savo likimą draugams:

"Aš susirgęs patekau į ligoninę. Žmoną su šūnum išplėšė iš namų ir įmetė į prekinį vagoną. Aš likau; mat, neieškojo manęs ligoninėje. Viskas šoko iš vagono ir pasileido bėgti. Gal bėgo pas mane. Su viena kulka nuėmė jį, trylikametį". (13 psl.)

Kiek daug mūsų tarpe šeimų ir šiandien tebėra panašaus likimo paliestų. Be to, šiame romane randame kitą realaus gyvenimo pusę — prisitaikėjus, kuriuos romano veikėjai taip apibūdina:

"Tie rupūžės patys pavojingiausi, suriko vienas iš vyrų. Be jų mūsų išgamų rusai būtų Lietuvoje kaip girioje. O tie išgamėlis jiems kelius nurodo, į savuosius durs telia. Vadinasi, tą suimk, tą reikia sunaikinti. Kaip apie juos galvoti, Kapitone? Man nuo to net galva tinsta. Vadinasi, jie ten padliaužia ir prisitarnauja ir rusui rankas bučiuoja... Kodėl taip? Juk jie gyveno savo valstybėje. Ir kaip žmogus gali taip sunieksėti, taip sudribti?"... (47 psl.)

"Tai chamelionų minia. Jiems visur patogus: su balta vėliava, su raudona, su svastika, su tri spalve. Kad tik būtų šilta. Po kiekvieno per-

versmo jie atlieka išpažintį ir vėl gyvena socialiai ir šiltai" (97 psl.)

"Kaimas visad dėl laisvės kovojo, o miestas? jis pataikauja dėl geresnio gyvenimo. Kelia klupsčiauja, operose raudonas arijas gieda, komedijose nepriklausomybės laikus pašiepia. Ištikrųjų tai patys save pašiepia, save suniekina..." (951)

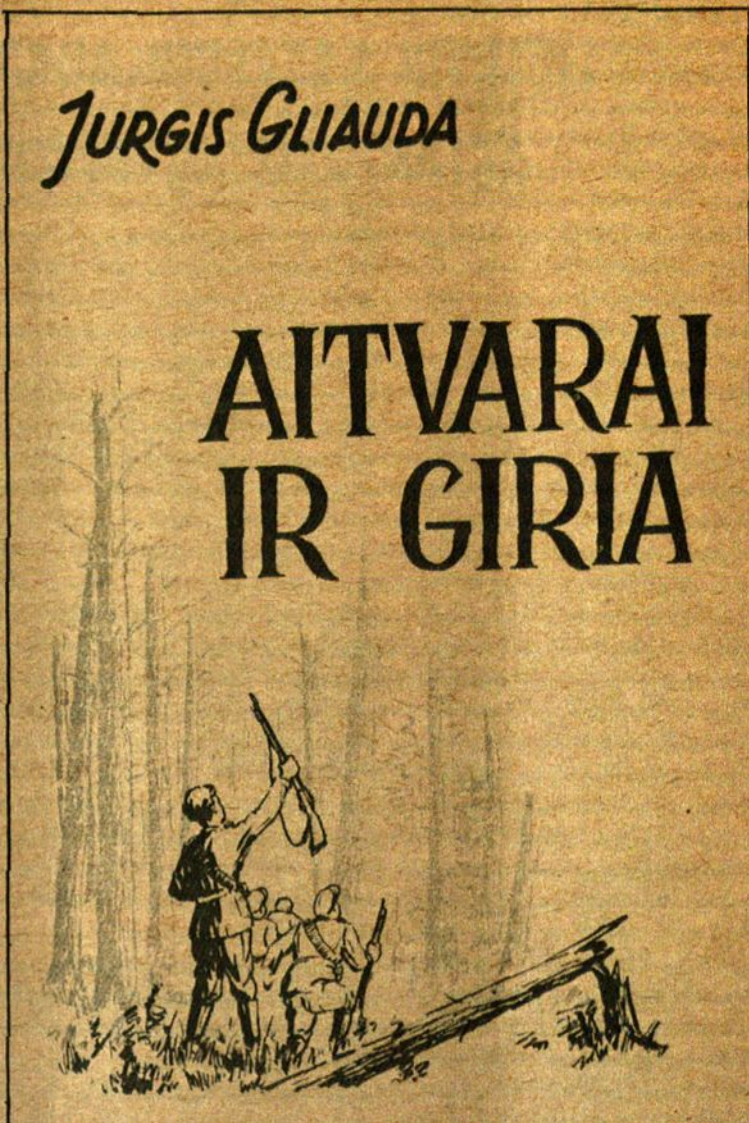
"Bet nuostabu, kad jų tarpe yra ir mūsų rašytojų, artistų... Paprasto žmogelio sumulkėjimą dar galiu suprasti, bet jų buvusių didžiųjų nesuprantu"... (47)

Daug skaitytojų prisimins tą skaudžią tikrovę patys išgyvenę, savo akimis matę prisitaikėlių metodus, kai kurie net kentėję nuo jų.

TIK TRYS MOTERYS...

Į romano veikėjų eilę autorius įrikiuoja tik tris eilines moteris, tačiau su igimta sveika lietuvių patriotės moters nuovoka, kilnia dvasia, stipriu charakteriu, iškeliančiu jas aukščiau kasdieninės moters.

Aista, jauna ūkininkaitė, nuosirdžiai atėjusi partizenui, bet, autorius neiškelia jos į tikrąsias herojes ir jau pačio pradžioje eidama partizanų ryšininkės pareigas moterišku naivumu nesąmoningai išduoda savo būrį, išimylėjusį prišiplakėlį, Lietuvos okupantų pataikūną Banionį, vėliau susižeidusį koją, ilgai palapinėję gulėdama vis apie jį svajoja, kol pagaliau aštriose kaitynėse jis partizanams atgabenamamas pas Aistą, nes apie jų slaptą meilę stovyklos vyresnieji žinojo, tik nežinojo pati Aista, kad jos išsvajotasis yra jų visų priešas.

Ir kada ji suimtą atvedė pas ją ir atidengė slapstį, kas jis esąs, nors tas išpėjo Aistą, jog meilė priešų nežino, bet ji paleido netikėtą šūvį į jį, kurios veidestaigapasirodė kerštas ir atgautas išdidumas.

Per visą romaną Aistos meilė tam sribui moteri skaitytoją pykina ir jeigu paskutiniu momentu ji nebūtų atpirkusi savo klaidos, tai romano autorius būtų susilaukęs iš dailiosios lyties skaitytojų daug priešų.

Sena moteris Anelė atliko partizanams didelį patarnavimą, nes jos vargingoj trobelėje pamiškėje buvo ryšių teikimo punktas, kol pagaliau

jos lavonas buvo rastas kartu su partizanų lavonais miestelio aikštėje.

Trečioji moteris yra partizanų vado žmona ryžtingai išėjusi į kovą kartu su vyrais.

Didžiausia skaitytojo simpatija tenka jaunam kovotojui Dobiliui, kuris ir savo meilę per visą kovos laiką sugebėjo nuslėpti ir pakliuvęs į stribų nelaisvę žiauriai kankinamas, nieko neišduodamas atlaikė smūgius ir nuvedęs savo partizanų būrį į stribų lizdą su jų vadu Banioniu sunaikino.

Aplamai, romanas "Aitvarai ir Giria" yra dar vienas istorinis pamatas, kol pagaliau

(Nukelta į 6 psl.)

Prof. A. Varnas...

(Atkelta iš 4 psl.)

namiesčiu. Ir trečias -- Vytautas ir prez. Smetona. Kiekvieno ženklo abiejose šonuose panaudojau liepsnojančio kardo ornamentą, kuris simbolina apsaugos ir šviesos uždavinius.

1932 m. Kauno pašto viršinininkas man užsakė nupiešti II-jai oro pašto laidai, skirtai Lietuvos Vaiko Draugijai, naujos istorinėmis temomis ženklus. Iš šešių pasirinktų temų, buvo man sunkiausia ir suklėdžiausia rūpesčių -- Mindaugo vainikavimas. Sunkumai kilo ne dėl piešinio kompozicijos apdoravimo, bet dėl to pasiutusio mažo ploto, į kurį ilgai negalėjau nusistatyti, kuriuos istorinius asmenis turiau parinkti to vainikavimo aktyviais dalyviais, ir kuriuos -- tik liudininkais, kad aš galėčiau juos tinkamai įterpti. Tos priežasties dėlei, atsimenu, vėl kreipiausi į direktorių Sruogą ir įrodinėčiau, kad istorinės rūšies ženklai, kaip šitie, skirti Lietuvos Vaiko Draugijai, turėtų būti spausdinami tikrai gilia spaude. Tik tuomet būtų galima tinkamiau ir piešinių projektus sukomponuoti, ir juos tinkamiau atspausdinti.

Tuo aš ir norėčiau užbaigti savo tam tikrus atsiminimus apie pašto ženklus, kuriuos kuriant man teko gana aktyviai dalyvauti ir turėti nelabai smagių momentų. Tai būtent, kad 1932 m. iškilio dvejopo rūšies pašto ženklų byla, kurioje man teko dalyvauti ekspertu ir sugaišti net trejus metus, kada beveik negalėjo jokio kito darbo dirbti, išskyrus tarnybą Meno Mokykloje.

(FD "Lietuva" Biuletenis nr.6)

Špionažo Kazas

Pierre Nord

1962 m. vienas KGB (sovietų žvalgybos) aukštas pareigūnas, visuomenei žinomas tik Martel ir Dolnicin slapyvardžiu, atbėgo į Vakarų ir pasiprašė prieglaudos. Šito reto specialisto suteiktomis žiniomis Vakaruose buvo likviduota ištisa armija sovietų šnipų. Gal tai būtų ir per daug tvirtinti, bet jis tikrai išdavė didelį skaičių ir stamblių šnipų, būtent Vakarų Vokietijoje du aukštus valdininkus iš Bundesnachrichtendienst (vokiečių žvalgybos) Felde ir Clemens, Švedijoje pulkininką Wennerstroem, Amerikoje keturius sovietų špionažo centrinės operatorius ir amerikietį išdaviką Dunlap, Anglijoje admiralitete įtaisiusį šnipą Vassal ir last but not the least Philby, Burgess-Maclean aferos tretį žmogų, o Prancūzijoje NATO tarnautoją Georges Paques ir eilę kitų.

Tai buvo nelaukta operacija. Apsivalyta nuo sovietinių šnipų ir užsitikrinta kelių metų ramumą, kol sovietai vėl suorganizuos naują šnipų tinklą. Ta proga pirmą kartą amerikiečių žvalgybos CIA archyvai buvo parodyti sąjungininkams. Martel atidengė, kad sovietų žvalgyba net Prancūzijos vyriausybėje turinti savo agentą, tik jis negalys pasakyti jo vardo. Prezidentas Kennedy 1962 m. birželio mėn. pasitūlė prez. de Gaulle į Washingtoną atsiųsti iš savo žvalgybos specialų pasiuntinį apklausti Martel. Rezultate buvo suimtas Paques ir dar keli kiti.

Bet šita operacija, vietoj dar labiau sujungusi sąjungininkus, įnešė tik vieny kitais nepasitikėjimą. Life žurnalas 1968 m. paskelbė straipsnį The French Spy Scandal, sudarydamas įspūdį, kad Prancūzijoje po kiekvieno stalu sėdi pasislėpęs sovietų šnipas.

Tai tokia tikrovės istorija. Prancūzų rašytojas Pierre Nord, keliasdešimties špionažų romanų autorius, pats ilgą laiką tarnavęs prancūzų kontražvalgyboje ir labai gerai susipažinęs su špionažo užkulisiais, parašė veikalą, kuriame bando išaiškinti sovietų šnipų perbėgimo tikrąją priežastį. Ar jam tai pasisėkė, paliekame jums spręsti.

1967 m. į Maskvą atvyko Thomas C. Lee, amerikiečių spaudos agentūros Everywhere specialus korespondentas, kartu su savo žmona Annabela.

Tikrumoje Thomas ir Annabela buvo CIA (Central Intelligence Agency) "juodi agentai" ir nebuvo susituokę. Jie tik dėl akių buvo sutuokti, kad pateisintus Annabelos buvimą Rusijoje ir padariusį ją dar žavingesnę rusų vyrų akyse. Nes nustatyta,

kad Sovietijoje ištėkėjusi moteris labiau už netekėjusią, tarp vyrų turi pasisekimą.

Spalio mėnesį Annabela centrinei pranešė, kad jai pavyko suvilioti GRU (armijos žvalgybos) pulkininką leitenantą Ivaną Vlasovą ir klausė savo viršininką ką ji turinti toliau daryti.

Jos viršininkai atsakė: "Esi pirkėjas. Tęskite. Pažiūrėkit iki kiek jis eis, kad jus neprarasiti?"

Annabela neskubėjo su atsakymu ir tik lapkričio mėnesį nusiuntė smulkų raportą, kuris buvo baigiamas prisipažinimu nepasisekimo. Pagal ją, Vlasovas nėra koks sovietiškas robotas. Jis susidomėjęs klausėsi jos pasakojimų apie Amerikos gerbūvį ir net labai buvo sužavėtas laisve galvoti, kalbėti ir gyventi. Kad Vlasovas į ją iki ausų yra išimylėjęs, ji tikra. Iki jos šis užkietėjęs viengungis buvo nepastovus ir mainė moteris kaip pirštines. Su ja jis pasidarė ištikimas ir net keistai sentimentalus, jis net ją kartą prisipažino, kaip būtų gera jei juodu tik dviese galėtų gyventi. Ar tai reikėtų laimėjimą? Ne. Vlasovas pasilieka ištikinę marksistas, pareigingas žmogus ir niekad neišduos savo krašto. Jis pajėgus paaukoti savo asmenišką laimę, kad išsaugotų garbę.

Annabela toliau dėstė, kad jis labai visais nepasitikis, bet būdamas su ja, jis dažnai užmirštą išorinį pasaulį, tačiau iki šiam laikui nepasakojęs jai apie savo tarnybą. Annabela padarė išvadą, kad GRU antrosios direkcijos viršininko pavaduotojas nesiduos perkalbamas. Bet gal vieną dieną jis pakeis savo nuomonę, tad ji palaikys su juo toliau ryšį.

Jos tariamasis "vyras" Thomas Lee irgi centrinei pasiuntė raportą, bet jame įrašė pastabą, kad Annabela gal per daug į šį reikalą įdeda savo asmeniškų jausmus.

Nežiūrint šitų dviejų pesimistiškų raportų CIA įsakė Annabelai: "Tęskite toliau. Bet venkite turėti vaikų iš Vlasovo".

Keletą mėnesių buvo ramu ir nieko neįvyko. Ramu visad prieš aušrą.

1968 m. vasario mėnesį Vlasovas susijaudinęs ir beviltiškai nusiteikęs jai pranešė, kad jo viršininkas, net neįspėjęs, paskyręs į Paryžių, kur jis oficialiai būsiąs karinio attache pavaduotoju, arba re-

*) CIA "juodais agentais" vadinami tarnautojai, kurie slepia savo priklausymą centrinei, tai tikri slaptieji agentai ir jie priešiną "baltiesiems", niekad nesilanko centrals įstaigoje Langley, Va., arba kituose viešuose CIA pastatuose.

zidentu**. Pretekstas to paskyrimo, kad ten buvusiam rezidentui nepasisekė ir Vlasovas turįs skubiai suorganizuoti rezidentūrą, kad Vlasovas būtų per daug biurokratiškas, o kad gavus pakėlimą, jis turįs parodyti savo sugebėjimus akcijoje. Jo šefas buvo mandagus, bet trumpas ir greičiausiai nepasakė tikrojo šito perkėlimo motyvo. Vlasovas manęs, kad jis paliestas drausmės sankcijos. KGB aišku žinojo jo santykius su svetimsale ir, kadangi jis nesislėdė viršininkams savo meilužę išnaudoti Sovietų Sąjungos naudai, KGB nutarė jį persikirti valstybės saugumo sumetimais. Ir Vlasovas padarė išvadą, kad jo ateitis sukompromituota.

Atidengdamas Annabelai pirmą kartą savo profesines paslaptis, jis pastebėjo, kad jo karjera jau ir taip buvusi sukompromituota, dėl jo perdidelio atvirumo. Jis pasiliks paprastu kariškiu GRU, tad jo viršininkai pasinaudoja proga perkelti jį į atsarginius bėgius.

Ant Annabelos raporto kampo, pats CIA viršininkas uždėjo pastabą:

"Tai turėtų būti tiesa. Yra žinomos varžybos, kartais pereinančios į tikrą mažą karą, tarp KGB ir GRU. Pirmasis yra visagalis politinis organas ir praktiškai kontroliuoja antrąjį. KGB džiaugiasi galėdama nušalinti gabų GRU pareigūną ir užkirsti jam kelią į pasisekimą ir vadovybę. Idomu. Vlasovas gali nusivilti ir turėti kartėlį. Sekti atidžiai".

CIA išpėjo Thomą ir Annabelą: "Vlasovo paskyrimas reiškia, kad jūs abu, ar Annabela viena, esate KGB išaiškinti kaip CIA "juodieji agentai". Jei tai tiesa, abu skubiai grįžkite".

Thomas Lee atsakė: "Kiekvienas Amerikos pilietis Sovietų Sąjungoje yra KGB įtariamas. Jie neturi jokių įrodymų prieš mus. Jokio įtarimo. Bet toks būtų, jei mes staiga apleistume Sovietiją tuoj pat po Vlasovo išvykimo. Kas liečia mus, svarbu nieko nedaryti".

Kitame laiške, kuris sekė telegramą, Annabela aprašė savo atsisveikinimą su Vlasovu. Ji jam pasakiusi atsisveikinant: "Ar tu man dovanosi, kad aš tau sugrioviau karjerą". Jis: "Spiaut man į karjerą. Tu kalbi, kaip paprasta maža buržuazinė jankee. Padėk man užsimiršti atvykdamą mane pamatyti į Paryžių".

(Bus daugiau)

**) Rezidentu vadinamas rusų žvalgybos užsieny tinklo viršininkas. Jis turi diplomatinį statusą.

LIETUVIŲ KATALIKŲ AKADEMIJOS AŠTUNTASIS SUVAŽIAVIMAS

Žmogus visada domėjosi savimi. Tas dėmesys turėjo įvairius pobūdžius ir žvelgė į žmogų įvairiais požiūriais. Šiais laikais ypatingai domimasi žmogumi kaip laisvai mąstančiu individui ir sykiu kaip bendruomenei pilnai priklausančia žmonijos lastele. Tuo domisi įvairių kraštų bei rasų žmonės. Domisi ir lietuviai. Todėl Lietuvių Katalikų Akademijos aštuntasis suvažiavimas, kuris įvyks Toronte š.m. rugsėjo 1-6 dienomis, pasirinko šią temą.

Suvažiavimo teologinė sekcija žada šią temą rimtai pasvarstyti ir į šią žmogaus tikrovę pažvelgti krikščioniškomis akimis. Sekcijos minčių vientisumu bei aktualumu rūpinasi jos vadovas kun. dr. Pranas Gaida, Tėviškės Žiburių redaktorius bei eilės teologinių-filosofinių knygų apie žmogaus būtį autorius. Pirmasis paskaitininkas kun. dr. Andrius Baltinis iš Chicagos, žada pažvelgti į aktualias krikščioniškas šio meto lietuvių tremtinių problemas savopaskaitoje: "Parapija kaip tautinės individualybės puoselėtoja". Jį papildyti bei klausytojų horizontus praplėsti žada kun. dr. Feliksas Jucevičius iš Montrelio paskaita "Tauta krikščioniškojo vizijoje", nusakydama mūsų kaip lietuvių vietą bei kryptį Kristaus mokslo šviesoje. Galiausiai rengiamas simpoziumas "Krikščionis tarp kolektyvizmo ir individualizmo", kurio dalyviais bus kun. dr. Pranas Gaida, kun. dr. Voldemaras Cukuras, kolegijos profesorius ir dr. Antanas Ramūnas - Paplauskas, Ottawos universiteto profesorius, lyginamosios pedagogikos centro direktorius ir pedagogikos fakulteto vicedekanas. Simpoziumas turėtų būti įdomus, ypač kad žada būti gana gyvenimiško pobūdžio ir simpoziumo dalyvių tarpe turi pasaulietį, dėsčiusį teologiją Ottawos universitete.

FILOSOFUOSIME

Nors madoje yra tikslieji mokslai, nes jie sukelia daugiausia nuostabas šių laikų žmonėse, tačiau filosofija visada vaidina svarbų vaidmenį žmonijos minties ir kultūros vystymesi bei tobulėjime. Lietuvių Katalikų Mokslo Akademijos suvažiavimuose ši sritis niekada nebuvo apleidžiama.

AITVARAI...

(Atkelta iš 5 psl.)

minklas partizanams, kovojusiems ir žuvusiems už Lietuvos laisvę ir nepriklausomybę. Partizanams, kurie žuvo tikėdami, kad jų auka neliks be prasmės, kad šios kovos įamžins lietuvių tautos besąlyginį troškimą -- laisvės ir nepriklausomybės.

ma; ji nebus apleista ir dabartiniame suvažiavime. Filosofijos sekcijos programai vadovaus prof. dr. Jonas Leonas Navickas, Naujosios Anglijos L.K.M. Akademijos židinio pirmininkas. Jis yra gimęs 1928 m. Lietuvoje, filosofiją studijavęs Liuvono universitete, o Fordhamo universitete įgijęs filosofijos daktaro laipsnį. Jis yra parašęs eilę filosofinių straipsnių ir šiuo metu dėsto filosofiją Bostono kolegijoje. Suvažiavime jis skaitys paskaitą tema: "Sąmonės brendimo vyksmas Hegelio fenomenologijoje".

Daugiau su lietuviška mintimi surištą temą "Žmogaus ir idėjos problemos VI. Putvio filosofijoje" gvildens dr. Vaidievis Andrius Mantautas, dėstąs filosofiją Albertus Magnus kolegijoje, New Haven. Jis yra gimęs 1927 m., teologiją bei filosofiją studijavęs Vokietijoje, o Fordhamo universitete įgijęs filosofijos daktaro laipsnį. Būdamas šaulys, jis labai domisi šaulių veikloje VI. Putvio raštais, kuriuos yra nekartą nagrinėjęs paskaitose.

Žmogaus pasaulėžiūrines elgsenos klausimus palies prof. dr. Vincas Vyčinas, kuris yra parašęs visą eilę veikalų: "Earth and Gods", "Greatness and Philosophy", "Search for Gods". Jis yra gimęs 1918 m. Amerikoje, tačiau 1926 m. atvyko su tėvais Lietuvon ir filosofijos studijas pradėjo Vytauto Didžiojo universitete. 1944 m. išbėgęs iš Lietuvos, toliau filosofiją studijavo Freiburgi. Br. universitete, klausydamas M. Heideggerio paskaitų. 1949 m. jis išvyko į Ameriką, įsavo gimtąjį Pittsburghą ir studijas toliau tęsė Duquesne universitete 1957 m. gaudamas magistro, o 1958 m. daktaro laipsnius. Vėliau jis persikėlė į Kanadą ir dėstė filosofiją Prince George kolegijoje. Šiuo metu jis gyvena Britų Kolumbijoje ir yra atsidedęs grynai knygų rašymui.

Jauniausias amžiumi (gimęs 1938 m.) dr. Ignas Kęstutis Skrupskelis skaitys paskaitą: "Pagrindinės Royce antropologinės sąvokos". Jis yra gerai susipažinęs su šio Amerikos filosofo

veikalais, nes savo darbą magistro laipsniui bei disertaciją doktoratui rašė apie Royce filosofiją Toronto universitete. Šiuo metu jis dėsto filosofijos istoriją South Carolina universitete ir yra vienas iš Lituanus žurnalo redaktorių.

PEDAGOGIKA IR PSICHOLOGIJA

Psichologijos sekcija rūpintis pavesta prof. dr. Agotai Sidlauskaitėi, kuri profesoriauja Ottawos universitete, yra vaikų studijų centro direktorė ir vadovauja eksperimentinei vaikų vasaros stovyklai. Psichologiją ji yra studijavusi Vytauto Didžiojo universitete, Kaune, vėliau -- Milano universitete pas prof. A. Gemelli ir galiausiai Minnesotos universitete. Ji yra išleidus mokslinių studijų italų ir anglų kalbomis. Jos specialybė -- vaikų psichopatologija. Šia proga ji skaitys paskaitą: "Neuropsichologija ir asmenybės ugdymas". Kitas paskaitininkas bus kun. dr. Antanas Paškus. Jis yra baigęs teologines studijas garsiajame Gregorianum universitete, Romoje, o psichologiją studijavęs Muenchene, kur įgijo daktaro laipsnį. Vėliau jis dar studijavo New Yorke, gaudamas klinikinės psichologijos magistro laipsnį. Šiuo metu jis dėsto psichologiją Gannon kolegijoje (Erie, Pa.) ir reiškiasi spaudoje psichologinio filosofinio pobūdžio straipsniais.

Pedagogikos sekcija rūpinasi ir jai suvažiavimo metu vadovaus prof. dr. Antanas Ramūnas-Paplauskas, Ottawos universiteto profesorius, pedagogikos fakulteto vicedekanas bei lyginamosios pedagogikos centro direktorius. Jis savo pedagoginius mokslus yra pradėjęs Vytauto Didžiojo Universitete, Kaune, o vėliau tęsė Vienos universitete, įgydamas daktaro laipsnį. Padėstęs kurį laiką Vienos universitete, jis toliau gilinosi įvairiuose Vokietijos universitetuose ir, atvykęs į Kanadą, dėstė Montrealio universitete. Per visą mokslinio darbo laiką jis yra parašęs visą eilę veikalų bei mokslinių straipsnių

FILATELIJOS KAMPELIS

ANTANAS BERNOTAS

7

JAV liepos 9 d. išleido 6 centų pašto ženklą Maine valstijos 150 metų sukakčiai paminėti. Piešinys: Two Lights žvarturys Cape Elizabeth pakrantėje.

Maine valstija, pati tolimiausia į šiaurės rytus išsikišusi Naujosios Anglijos valstija, priklauso Atlanto vandenyną, šiaurėje Kanados New Brunswick ir Quebec'o provincijas ir New Hampshire valstiją. Jos plotas -- 33,215 kv. mylių. Paviršius kalvotas, daug uolynų, miškų ir vidaus vandenų, Atlanto pakrantė išraižyta ir daug nedidelių salų. Dėl savo vėsių vasarų ir gražios gamtos, Maine labai mėgstama vasarotojų, žvejų ir medžiotojų. Tačiau žiemos yra šaltos ir su daug sniego. Gyventojai, kurių dalis yra prancūzų kilmės (arodo, kad jie jai ir vardą Maine bus davę, nes tokiu vardu provincija yra Prancūzijoje), verčiasi žemės ūkiu, žvejyba ir miškų pramone. Ypatingai išplėsta popierio ir celiuliozės gamyba ir žuvies konservavimas. Daug pagamama vėžių ir lašišų. Maine į Amerikos sąjungą įstojo 1820 m. kovo 15 d. kaip 38 valstija. Jos

įvairiomis kalbomis, žinomų pasauliniu mastu. Jis skaitys paskaitą: "Lietuvių pedagogikos kryžkelės". Kitas paskaitininkas bus kun. dr. Jonas Gutauskas, teologijos doktoratą įgijęs Vytauto Didžiojo universitete, Kaune, vėliau dėstęs Lietuvos bei Kolumbijos kunigų seminarijoje, o Kanadoje gavęs pedagogikos daktaro laipsnį. Jis yra parašęs mokslinių knygų bei straipsnių ir šį kartą kalbės tema: "Šeimos ir mokyklos vaidmuo lietuvių ugdyme". Apie mokytojus dabartinėje pavergtose Lietuvoje kalbės Genuis Procuta, šiuo metu dėstąs pedagoginius mokslus Chicagos universitete lyginamosios pedagogikos centre, o J. A. Račkauskas skaitys paskaitą apie lietuvių įnašą Europos pedagogikon. Jis yra gimęs 1942 m. Lietuvoje, o pedagogikos magistro laipsnį gavęs De Paul universitete, Chicagoje, už darbą iš Lietuvos švietimo istorijos. Šiuo metu jis yra vienas iš Chicagos Cook County švietimo direktorių ir dėsto State College pedagogiką.

S.J.

sostinė yra Augustos miestas kiti didesni miestai -- Portland, Bangor ir Lewiston. Lietuviai čia turi Kennebunkporte pranciškonų vienuolyną (nėšėnėi ir šv. Antano gimnaziją) ir sulaukia gausių laikinųjų

KANADA išleido šiuos naujus pašto ženklus: 1. Birželio 19 d. -- 6 c. pašto ženklą pagerbti sukilėliui Louis Riel su jo atvaizdu.

Louis Riel (1844-1885) buvo pusiau prancūzas, pusiau indėnas, vadinamas metisas, kurio tėvas buvo irgi sukilėlis prieš Hudson Bay kompaniją. Ši kompanija, anglų valdžios remiama norėjo išplėsti savo valdymą į vakarus, gi vietos gyventojai priešinosi. Jis buvo gimęs St. Boniface prie Assiniboia, dabartinėje Manitobos provincijoje. Jo įtaka prasidėjo, kai jis ėmė vadovauti vadinamai Raudonosios Upės kolonijos revoliucijai 1869-70 m. Revoliucijos metu sukilėliai buvo paėmę Fort Garry ir ten įsteigė savo vyriausybę. Kai anglai juos iš ten išvyjo, Riel persikėlė į Montaną, kur nekurį laiką mokytojavo. 1884 m. jis grįžo į Kanadą ir buvo išrinktas į parlamentą, bet tų pareigų niekad nėjo. Čia jis vėl vadovavo sukilėliams prieš norą atimti iš jų valdomas žemes, buvo policijos pagautas, Reginos teismu nuteistas ir lapkričio 16 d. pakartas. O dabar jis pagerbtas net pašto ženklu.

2. Birželio 25 d. -- 6 c. pašto ženklą pagerbti keliautojui Aleksandrui Mackenzie.

Alexander Mackenzie (1764-1820) gimė Stornoway, Škotijoje, 1774 m. su savo tėvu atvyko į šiaurinę Ameriką. 1779 m. Montrealyje pradėjo tarnauti vienoje kailių prekyboje. Kai vėliau jo firma įsijungė į didžiulę North West Company, jis 1787 m. persikėlė prie didžiulio Athabaskos ežero dabartinėje Albertos provincijoje. Iš čia jis kompanijos reikalais vyko į šiaurę ir į vakarus tirti naujų žemių. Pirmoji jo kelionė prasidėjo

1789 m. birželio 3 d. iš Fort Chippewyan prie Athabaskos ežero ir ėjo Vergų upe iki Didžiojo Vergų ežero, o po to į šiaurės vakarus didžiule upe iki šiaurės Ledinutojo vandennyno, Beaufort jūros. Vėliau šį upę, įlanką kur ji įteka ir visa šiaurinė sritis buvo pavadinta Mackenzie vardu. Antrąją savo kelionę jis vėl pradėjo nuo Athabaskos ežero 1793 m. gegužės 9 d., keliavo Peace ir Fraser upėmis į vakarus, persikėlė per Uolotuosius kalnus, vėl Block water ir Bella Coola upėmis ir sausuma iki Ramiojo vandennyno, kur prie Dean kanalo ir Cape Menzies ant didžiulės uolos įrašė: "Alex Mackenzie from Canada by land 22nd July 1793". Šis įrašas pašto ženkle ir parodytas. Už savo atradimo nuopelnus jis buvo pakeltas į Sir titulą.

VENEZUELA išleido seriją pašto ženklų minėjimui 400 metų sukakties nuo Maracaibo miesto įkūrimo. Ženkluose -- įvairūs miesto vaizdai.

Maracaibo miestas randasi krašto šiaurės vakarų dalyje ir guli prie kanalo, jungiančio to paties vardo ežerą su Venezuelos įlanka (Karaibų jūros dalimi). Pirmosios sodybos jau buvo įkurtos 1569 m. Alonso Pacheco ir tarnavo kaip įvairių prekių išvežimo punktas. Ilgus amžius miestelis buvo tik skurdus miestapalaikis, kurio gyven tojai net nesvajotojo, kokius didžius turtus jie mindžioja po savo kojomis. Ir tik 1917 m., aptikus Maracaibo ežero pakrantėse nepaprastai gausius naftos šaltinius, miestas ėmė augti kaip ant mielių. Buvo nutiestos plačios gatvės, pristatyta modernių namų, Miestas išsiplėtė į gretimius kalnus. Šiuo metu mieste gyvena apie 432,000 gyventojų. Kanalas buvo pagilintas taip, kad dabar juo plaukioja jūriniai laivai, imą nevalytą naftą daugiausia į gretimas olandų Curacao salas apdirbimui. Be to, išvežama daug natūralių dujų, vaisių, kavos, kakavos, odų, daržovių ir kietmedžio.

Skaityk ir platink
DIRVĄ

MALE

WANTED AT ONCE
JOURNEYMAN
ELECTRICIANS

Able to work any shift. Must have either UAW Journeyman's card or documented proof of eight years experience.

Steady work and some overtime. Fringe benefits.

WHITE PRODUCTS
MIDDLEVILLE, MICH.

(56-62)

Džiaugsmą, poilsį ir sveikatą jums suteiks atostogos prie Adirondakų kalnų perlo --

LAKE GEORGE, N.Y.

lietuvių SLYVYNŲ vasarvietėje

Blue Water MANOR

vienoje pirmaujančių visame Lake George rajone

KALNŲ oras, nuostabi gamta -- ežeras vienas iš gražiausių pasaulyje su 300 salų ir kristoliniu vandeniu.

PATOGIOS patalpos, geras maistas.

SVEČIAMS NEMOKAMAI: nuosavas 500 pėdų pločio puikus pliažas, kasdieninės išvykos motorlaiviu, vandens ski (yra instruktoriai), įvairios valtys -- irklinės, burninės, canoes ir kt. Maudymosi baseinas stikliniame pastate. Tenisas, ping-pong, krocketas ir tt. Vakaraais salėje koncertai, vaidinimai, šokiai ir kt. pramogos.

IDEALI VIETA JAUNAVEDŽIAMS

Salia vasarvietės išnuomojamos patalpos ir be maisto (su įrengtom virtuvėmis).

Nuo New Yorko per 200 mylių. Iš New York Thruway Exit 24, į Northway 87 iki Lake George Village; iš ten 9N keliu 7 myl. į šiaurę. Vasarvietė skelbiama N.Y. Times ir Daily News skand. laidose.

Rezervacijų ir informacijų reikalu kreiptis:

BLUE WATER MANOR

DIAMOND POINT, N.Y. 12824

Tel. (518) NH 4-5071

Philadelphijoje, Vinco Krėvės šeštadieninės mokyklos mokslo metų užbaigime, gražiai pasirodė vyresniųjų skyrių mokinių choras. Dainų išmokė ir energingai chorui vadovavo solistė Ona Pliuskonienė. K. Čikoto nuotrauka

CLEVELANDE IR APYLINKĖSE

• **Feliksas Mackus** ir **Anastazija Juodvalkienė** susituokė liepos 11 d. šv. Jurgio parapijos bažnyčioje.

Feliksas Mackus priklauso Lietuvos Teisininkų Draugijai ir yra ALT S-gos Clevelando skyriaus aktyvus narys. Anastazija priklauso birutininkų organizacijai.

G. Leono nuotrauka

• **Vytautas Stuogys**, ALT S-gos Clevelando skyriaus vice pirmininkas, iškrido dviem savaitėm atostogų į Virginia Beach pas savo dukrą Guodą.

• **Lietuvių Piliečių Klubo** tradicinė metinė gegužinė įvyks rugpjūčio 9 d.

• **SLA 136 kuopos** gegužinė įvyks rugpjūčio 16 d., sekmadienį, p. Mačio sodyboje. Nariai ir svečiai maloniai kviečiami atsilankyti.

JŪRŲ SKAUTŲ STOVYKLA

Clevelando jūrų skautai stovyklauja prie gražaus Pymatuning ežero, Penna., nuo š. m. liepos 26 d.

Stovyklą lengvai pasiekama važiuojant Mayfield Rd. (322) keliu.

Stovyklos už d. aromasis laužas įvyks šeštadienį, rugpjūčio 1 dieną, į kurią svečiai maloniai kviečiami atsilankyti.

• **Prieš atnaujindami** savo namų ar automobilių draudimus, palyginkite savo mokestį paskambindami **V. Giedraičiui tel. 944-6835**.

• **United Appeal** šiais metais Clevelande užsibrėžė surinkti 18,4 milijonus dolerių. Aukų rinkimų kampanija vyks spalio 19-29 d.

• **Apdraudus** reikalais geriausius patarnavimus gausite kreipdamiesi į **Z. Obelenį tel. 531-2211**.

• **ALT S-gos Clevelando** skyriaus gegužinė įvyks rugpjūčio 23 d. Vlado Dauto sodyboje, 2971 Bishop road.

MALE HELP

MEN

Foundry work. Aluminum floor moulding. Overtime, paid Blue Cross, vacation and pension. Steady work. Call: **Steve Simon 621-9624**. **FREEMAN MFG. CO.** 1315 Main Ave. (Near W. 26th & Detroit) (55-57)

FEMALE

WANTED
FACTORY HELP
FOR ALL 3 SHIFTS

Good clean, steady work, in modern plastic plant. Paid holidays, vacation & hospitalization. Westside location. **AMERICAN PLASTICS CO.** 4677 MANUFACTURING RD. CLEVELAND, OHIO 267-7111 (55-64)

SUPERIOR SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

MOKA AUKŠTAS PALŪKANAS UŽ PADĖTUS INDĖLIUS.

Už paprastus indėlius moka **5%**

Už įvairius taupymo sertifikatus moka

5 1/4% iki 6%

Visiems indėliams valdžios apdrauda pakelta iki \$20,000.00.

Teiraukitės bet kuriame SUPERIOR SAVINGS skyriuje dėl taupymo sąlygų ir Jums bus paaiškinta, kokį taupymo būdą pasirinkti, kad gavus didžiausias palūkanas.

SUPERIOR SAVINGS skyriai:

798 EAST 185th STREET
Telephone 481-8552

6712 SUPERIOR AVENUE
Telephone 431-2497

13515 EUCLID AVENUE
At Superior — (Near Rapid)
Telephone 681-8100

DELLA E. JAKUBS & SON LAIDOJIMO ĮSTAIGA

Vésinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai 35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo

6621 Edna Avenue
361-1763

936 East 185th Street
531-7770

Lietuvaitės pasižymėjo AAU varžybose

Š.m. liepos 1 d. Clevelande įvykusios AAU "Olympic Development" lengvosios atletikos varžybose dalyvavo ir keleta LSK Žaibo lengvatlečių, kurios gana sėkmingai pasirodė.

Eglė Giedraitytė laimėjo pirmą vietą 50 yd, klitiniame bėgime, pasiekė 7,4 sek., pagerin-dama varžybų rekordą.

Julija Staškūnaitė pasiekė per galę, kartu pagerindama varžybų rekordą disko metime, nusiviedusi 99' - 2 1/2" (30,24 m.). Pažymėtina, kad ši pasėkmė yra naujas Š. Amerikos lietuvių rekordas mergaičių A (16-17 m.) klasėje. Senas rekordas priklausė J. Klimaitėi (Toronto Aušra).

Tose pačiose varžybose K. Vaivadaite laimėjo 3-čią vietą 50 yd, klitn. bėgime -- 7,7 sek. ir K. Jankutė nusiviedė diską 87'-0" (3-čia vietą).

Varžybų pirmų 3-jų vietų laimėtojai buvo apdovanoti medaliais. Apie ši lietuvių sekmingą pasirodymą gražiai pamini-jo Clevelando didžioji spauda.

LSK ŽAIBAS NUGALĖJO BLUE RIBBON TRACK CLUB

Š.m. liepos 2 d. Clevelande buvo surengtos mergaičių lengvosios atletikos rungtynės tarp LSK Žaibo ir Blue Ribbon Track Club, kurias laimėjo žaibietės, pasiekė 158:125.

Varžybos vyko 4-se klasėse: E (žemiau 10 m.), D (10-11 m.), C. 12-13 m.) ir A/B (14-16 m.) Žemiau duodame geresnes mūsiškių pasekmes, kiekvienoje grupėje.

D klasėje (10-11 m.), Rita Maželytė pagerino Š.A. lietuvių rekordą merg. D. kl. 220 yd, prabėgusi per 32,8 sek. Senas rekordas priklausė Rytai Čyvaitei (Žaibas) 33,1 sek. Šioje klasėje neblogai pasirodė ir Kristina Rociūnaitė laimėjusi pirmą vietą 6 sv. rutulio stūmimo -- 24' -0" ir antrą vietą 50 yd, bėgime -- 7,4 sek.

C klasėje (12-13 m.) -- LSK Žaibui priklausanči latvaitė M. Ausenbachs laimėjo tris pirmas vietas: 6 sv. rutulio stūmimą (30'-1"), beisbolo metimą (173'-0") ir šuolį į tolį (13'-6 1/2"). Ilona Čiberkytė laimėjo pirmas vietas 50 yd, ir 100 yd, bėgimuose, prabėgusi per 6,9 sek. ir 12,9 sek. Daiva Marcin-

kevičiūtė buvo pirmoji 50 yd klitiniame bėgime (8,6 sek.) ir antra šuolyje į tolį (13'-2 1/2"). Laima Švarcaitė laimėjo disko metimą su 71'-2" Jūratė Banionytė, buvo antra 440 yd, bėgime (1:23,0 min.) ir trečia 220 yd, bėgime (34-3 sek.).

Vyresnių mergaičių klasėje (virš 13 m.), Eglė Giedraitytė laimėjo tris pirmas vietas: 50 yd, klitn. bėgimą (7,5 sek.), šuolį į tolį (15'-8") ir 220 yd, bėgimą (28-7 sek.). Kristina Jankutė liko pirmoji disko metime (93'-11") ir antroji 8 sv. rutulio stūmimo (28'-1/2") bei ieties metime (79'-8 1/2"). Julija Staškūnaitė laimėjo rutulio stūmimą (29'-3") ir buvo ant-

ra disko metime (92'-9 1/2"). K. Vaivadaite laimėjo 100 yd, bėgimą (12,7 sek.) ir buvo trečia 50 yd, klitn. bėgime (8,0 sek.) Ramunė Banionytė užėmė trečias vietas 440 yd, bėgime (1:13,4 min.) ir disko metime (79'-0") ir antrą šuolyje į tolį. Danutė Miškinytė buvo antra 50 yd, bėgime (7,1 sek.). Latvaitė Mara Ausenbachs nusiviedė ietį 99'-3" laimėdama pirmą vietą ir kartu pasiekdama naują pabaltiečių rekordą mergaičių C (12-13 m.) klasėje. Šioje klasėje ji dalyvavo tik ieties metime. Šios varžybos buvo pirmosios iš šių vasarą AAU organizuojamų tarpklubinių rungtynių serijos.

RITA ČYVAITĖ AAU JUNIOR OLYMPIC ČEMPIONĖ

Š.m. liepos 10 d., 4 LSK Žaibo iškiliuosios lengvatlės E. Giedraitytė, R. Čyvaite, J. Staškūnaitė ir K. Vaivadaite dalyvavo Lake Erie AAU distrikto AAU Junior Olympics pirmenybėse Clevelande. Šios varžybos vyko jaunių ir mergaičių klasėse, 14-17 m. amžiaus. Jose buvo atrinkti dalyvauti tik patys iškiliausi distrikto lengvatlės, nedau-giau kaip 8 kiekvienoje rungtyje, kvalifikavęsi iš įvairiųankstyvesnių šio sezono varžybų.

Rita Čyvaite šiose varžybose laimėjo pirmą vietą šuolyje į tolį, nušokus 17'-6" (5,33 m.), kas yra naujas šių varžybų rekordas. Pažymėtina, kad ši pasėkmė yra naujas Š. Amerikos lietuvių rekordas, moterų, mergaičių A ir B klasėse. Senas rekordas buvo 16'-11 1/2" pasiek-tas jos pačios Š.m. birželio 6 d.

R. Čyvaite taipogi dalyvavo 80 yd, klitiniame bėgime, kur užėmė trečią vietą, pasiekė 11,8 sek. Pažymėtina, kad tai yra nauja rungtis, pagal naują-ji klitnių išdėstymą.

Eglė Giedraitytė laimėjo antrą vietą šuolyje į tolį, pasiekė 16'-4 1/2". Ji taipogi dalyvavo 80 yd, klitiniame bėgime, kur buvo 5-ta, prabėgusi per 12,5 sek. E.G. yra mūsų klitinio bėgimo rekordistė ir šiais metais laimėjo visas mokyklų bei AAU pagrindines varžybas pagal senąjį klitnių išdėstymą, tačiau šiose varžybose jai dar nepavyko prisitaikyti prie naujo klitnių išdėstymo.

Julija Staškūnaitė nustatė 8 sv. rutulį 29'-7 1/2", laimėdama antrą vietą.

K. Vaivadaite buvo 4-ji 80 yd, klitiniame bėgime (12,5 sek.).

Pažymėtina, kad šių varžybų pirmų vietų laimėtojai ir geresnes pasekmes pasiekę antrų vietų laimėtojai bus vežami į 6-jo AAU Regiono pirmenybes, kurios įvyks Š.m. rugpjūčio 1 d. Louisville, Kentucky. (6-tas regionas apima Illinois, Michigan, Indiana, Ohio, Kentucky ir West Virginia valstijas. Ohio turi 2 distrikus, kitos valstijos po vieną.)

R. Čyvaite ir Eglė Giedraitytė jau pereinamais metais kvalifikavosi į regionines varžybas 14-15 m. grupėje. Šiais metais yra tik viena 14-17 m. grupė.

Lake Erie AAU vadovybė jau painformavo kad R. Čyvaite, E. Giedraitytė ir J. Staškūnaitė yra įtrauktos į rinktinę ir bus siunčiamos į regionines varžybas.

RITA ČYVAITE NUŠOKO 13 PEDŲ

Š.m. liepos 16 d. Clevelande įvykusiose Cuyahoga County, Patrick Henry distrikto Junior Olympics kvalifikacinėse lengvosios atletikos varžybose, Ri-

ta Čyvaite nušoko į tolį 18'-0" (5,485 m.), jau ketvirtą kartą šiais metais pagerindama Š. Amerikos lietuvių moterų ir mergaičių A ir B kl. rekordą, kurį paskutinį kartą buvo pasiekusi liepos 10 d. (17'-6"). Tose pačiose varžybose ji prabėgo 75 yd, per 9,2 sek. Abejose rungtyse ji lengvai laimėjo pirmas vietas ir kvalifikavosi į finalines Cuyahoga County Junior Olympics varžybas, kurios įvyks liepos 31 d., James Rhodes H.S. stadione ir bus rodomos televizijoje, kanale WJW. Rita dalyvavo mergaičių 14-15 m. grupėje.

Tose pačiose varžybose, kita žaibietė Ilona Čiberkytė, laimėjo pirmą vietą šuolyje į tolį, pasiekė 13'-3" ir antrą vietą 50 yd, bėgime. Ilona dalyvavo mergaičių 12-13 m. grupėje ir taipogi kvalifikavosi į finalines varžybas.

Primintina, kad šios varžybos neturi nieko bendro su Lake Erie AAU Junior Olympics, kurios įvyko liepos 10 d. Jos yra

skirtos tik dėl Cuyahoga County ir jų rengėjai yra Clevelando miesto rekreacijos departamentas, remiamas televizijos stoties WJW ir dienraščio Plain Dealer.

PAGALVOK

• Visi turi teisę turėti savo nuomonę, bet niekas neturi teisės kraipyti faktų.

• Ką Dievas nori su-naikinti, tam atima protą.

• Vėlyvesnieji gyvenimo metai kartais žaidžia apgaulėmis. Didesnė pusė "auksinių" praeities dienų prisiminimų atsiranda vien tik dėl to, kad esame bent 30 metų senesni.

• Žmogus, kuris kalba tik apie save -- turi vieną didelę dorybę: jis nekalba apie kitus.

• Generacijų skirtumai: jauniems svarbigerai atrodyti, seniems -- gerai jaustis.

• Gyvenimas, jei atidžiau pastebėsite, yra visada puikiai išbalansuotas. Pavyzdžiui: kiek vienai moteriai, kuri išvyro padaro kvailį, visuomet atsiranda kita moteris, kuri iš kvailio padaro vyrą.

• Kad ir labai skanu -- gerk su saiku!

• Nuomonės, kurios yra reksmingiausios, dažniausiai yra klaidingiausios!

• Daug daugiau padarysi, jei pats save botagu pavarysi!

Paruošė V.Š.

MŪSŲ PRAEITIES BEIEŠKANT

"MŪSŲ PRAEITIES BEIEŠKANT" Česlovo Gedgaudo knyga jau paruošta spaudai.

Kaip žinote iš Dirvoje spausdintų ištraukų šioje knygoje iškeliama giliausia Baltų praeitis visai naujoje šviesoje, pasirėmus vėliausiais šaltiniais. Pažangos amžiuje negalime tenkintis svetimos propagandos dažnai sužalota mūsų istorija bei pro-istorė. Turime bešališkai paskelbti oficialius dokumentus ir naujausius archeologinius radinius, kurie tą mūsų praeitį garbingai nušviečia.

Knygoje medžiagos trigubai daugiau, negu buvo spausdinta Dirvoje. Be to, atskleidžiama nepertraukiama mūsų istorinė raida nuo Kristaus laikų ligi Mindaugo, kurios dar niekas nėra paskelbęs. Plačiai aprašoma senovės Baltų tikyba ir aukšta kultūra, duodama daugiau 70 iliustracijų bei žemėlapių. Negailėta pastangų, kad gražiai įrišta didelio formato vertinga knyga 400 psl. puoštų kiekvieno lietuvių biblioteką.

Tie praeities klausimai savo naujumu ir netikėtumu turės sukelti kontraversijas. Diskusijoms bus progos knygai pasirodžius, — kiekvienas mūsų galėsime apsispręsti knygą perskaite, nes duodami faktai paremti moksliniais šaltiniais, kurių sąrašas patiekiamas knygos pabaigoje (apie 150 veikalų).

Iš anksto suteikta Jūsų parama yra būtina, kad knygos leidėjams nuimtų nuo pečių rizikos našta. Todėl prašome Jus prisidėti prie visai lietuvių tautai naudingo žygio savo įnašu:

\$500.00 ir daugiau — Mecenato vardu;

\$100.00 ir daugiau — Rėmėjo;

\$15.00 — Prenumeratoriaus.

Mecenatų bei rėmėjų sąrašas bus atspausdintas knygos pabaigoje. Čekius ar perlaidas prašome adresuoti: "Gedgaudo knygos Talkai" ir siųsti komiteto išdinkui J. Kutrai: 1011 — 19 St., Santa Monica, Calif. 90403.

Reiškiame Jums gilią pagarbą ir iš anksto dėkojame.

KOMITETAS:

Alena Devenienė, Stasė Pautienienė, Juozas Balčiūnas--Švaistas, Jonas Kutra, Algirdas Budreckas.

— (IŠKIRPTI) —

Komiteto išdinkui J. Kutrai,
1011 — 19 Street,
Santa Monica, Calif. 90403

Siunčiu Č. Gedgaudo istorinei knygai "Mūsų praeities beieškant" išleisti dol.

Mano adresas:

Data

Parašas

AMERIKOS LIETUVIŲ PILIEČIŲ KLUBAS

6835 Superior Ave. Telef. 391-1143
Cleveland, Ohio

Kviečia visus tapti klubo nariais.

Palaikydami Klubą — kartu paremsime Clevelando lietuvių organizacijas.

Penktadieniais galima vaišintis bulviniais blynais, dešromis, virtiniais ir kepta žuvimi. Kitomis dienomis įvairūs kiti valgiai.

Visi susitinkame Lietuvių Klube!

DIRVA

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

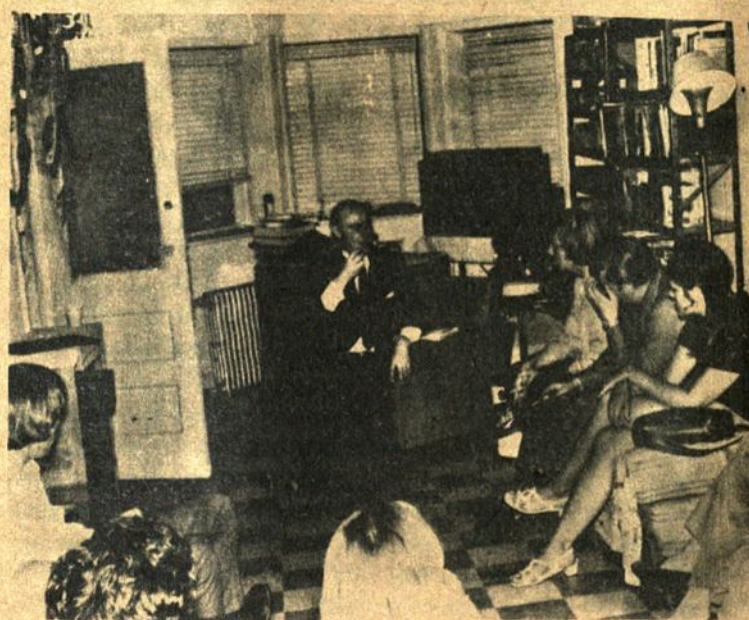
RUOŠKIMĖS Į NEOLITUANŲ STOVYKLĄ

L.S.T. KORP! NEO-LITHUANIA kviečia visus korporantus ir Tautinio Akademinio Sambūrio narius su šeimomis, draugais ir bičiuliais registruotis vyksti į stovyklą, kuri įvyks š. m. rugpjūčio mėn. 30 d. iki rugsėjo mėn. 6 d. gražioje BLUE WATER MANOR, Diamond Point, N. Y. 12824. Tel. (518) 644-5071.

Norintieji vyksti į stovyklą prašomi skubiai registruotis pas Bronių Kasakaitį, 7150 So. Spaulding Ave., Chicago, Ill. 60629; tel. 778-7707.

Laiku neužsiregistravę gali nepatekti į stovyklą, nes vasarvietės šeimninė reikalauja, kad būtų jai duota žinios apie stovyklautojus bent dvi savaites prieš stovyklai prasidedant ir, kad kiekvienas stovyklautojas įmokėtų po 10 dolerių stovyklos užstatą. Mokestis už pilną (7 d.) stovyklavimo laiką \$99.69 (įskaitant maistą, tris kart per dieną, taksus ir arbatpinigius). Stovyklaujantieji nepilną laiką moka į dieną po \$12.85 plus taksus ir arbatpinigius.

L.S.T. Korp! Neo-Lithuania
Vyr. Valdyba

New Yorko neolituanai klausosi red. P. Jurkaus paskaitos.

NEOLITUANAI NEW YORKE

Jau seniai kas buvo girdėta apie Korp! Neo-Lithuania New Yorko skyrių. Bet newyorkiečiai pradeda atgyti. New Yorko neolituanai persiorganizavę į du skyrius, ruošia vėl iškelti Korp! vardą. Antras skyrius nors ir naujesnis, jau pasižymi nemaža veikla.

Pirmas žingsnis buvo fuksų sueiga, kur fuksams buvo išaiškinta, kokios pareigos jie turi eiti, bei Korp! istorija ir jos tikslai. Ten pat sueigoje buvo pranešta, kad senjorai ir fuksai turės iškylą į kalnus per "Memorial Day" savaitgalį. Ir su palapinėm, gera valia iškeliavo 10 vyrų į mišką. Atvažiavę tuojau sustatė palapines ir praleido savaitgalį gamtoje. Ora geras, tai daug kas gulėjo ant saulės, o kiti ėjo žuvalti. Net ir keletas fuksų, kurie dar nematės varlės, sugavo šešias, ypač viena didelę. Vakare dar kiti aplankė ukrainiečius, kurie ir turėjo ne tik savo stovyklą, bet ir vasarvietę netoli. Bet laikas greitai bėga ir su nedideliu noru turėjome grįžti namo.

Birželio 13 į sueigą buvo

pakviestas svečias, Darbininko redaktorius — Paulius Jurkus, davęs labai įdomią paskaitą apie "Studentavimą Lietuvoje". Red. Jurkus visiem įrodė, kokia buvo universitetų istorija ir koks jų studentų gyvenimas. Paskaita buvo labai aktuali.

Liepos 4-tą savaitgalį turėjome "Mini - Stovyklą". Vietovė buvo p.p. Ramanauskų ūkis, kuris tinkamas stovyklauti ir turi maudyklą. Nemaža grupė jaunimo atvažiavo į stovyklą. Atvažiavę sutikome anksčiau atvykusią savininę p. Ramanauskiene su dukras, jos vyrą ir anūkė. Ten vakare įvyko "Wienie-Roast". Šeštadienį tai jau tikrai buvo sporto diena! Įvyko tinklinės rungtinės, "gaidžių kova", vandeninis polo bei plaukimas. Temstant, kai kas išvažiavo pamatyti "miestą" ir užsuko į vieną diskoteką. Vakare buvo laužas, o Liepos 4 proga, prie maudinės turėjome fierverskus. Sekmadienį, stovyklautojai taip išvargę buvo, kad tik tinklinio rungtynės galėjo įvykti. Deja, kaip visuomet yra, reikėjo grįžti namo. Išsiskyrėm vieni į Bostoną, kiti į New

Detroito Organizacijų centro suruošta liepos 18 d. motorkada buvo kitų tautybių nuoširdžiai įvertinta dėl pagrįstų plakatuose šūkių. Gaila tik, kad mašinų vilkstinė buvo pravažėta 35 mylių greičiu. Lietuvių eilėse dominavo šauliai. Plakatus ir užrašus parūpino Justas Pusdešris ir Antanas Šiurkus. Nuotraukoje iš kairės: Brizzytė, Pranėnaitė, Kaunelienė ir Veikuris, K. Sragausko nuotrauka

Pabaltiečių festivalis

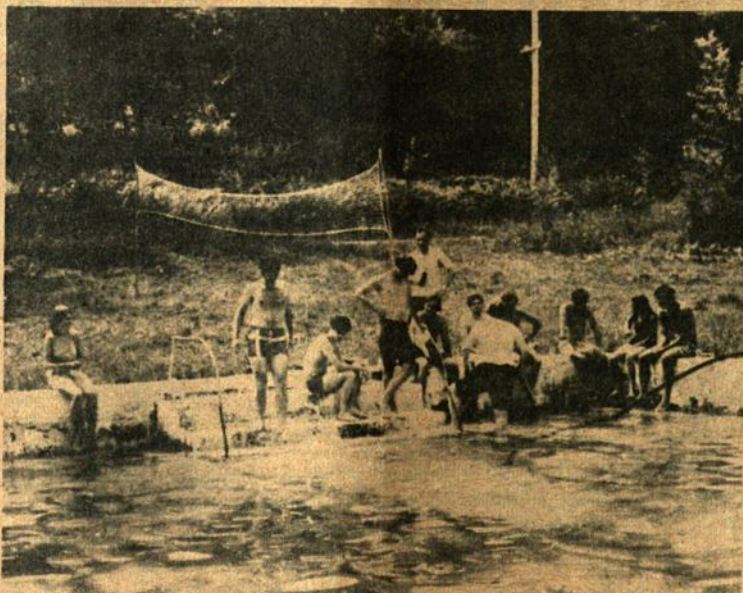
Laisvame pasauly išsibarsčius pabaltiečiai atskirai, kiek sąlygos leidžia, kovoja dėl savo kraštų laisvės. Būtų kur kas geresni rezultatai, jei visur būtų veikiami ir kovojama bendrai su burtomis jėgomis. Laikas eina visų mūsų nenaudai. Atėjo laikas, kad lietuvių, latvių ir estų masės turi susijungti bendram kovos darbui.

Jersey ir Connecticut'o daugumas į New Yorką. Ačiū ponams Ramanauskams už jų leidimą stovyklauti.

Tai šiek tiek newyorkiečiai bando pagyventi Korp! vardą. Tikiu, kad jiems ir pasisieks. Jau girdžiu, kad įvyks, neužilgo "Barbecue" ir jau kalba apie ateinančią Korp! stovyklą Blue Water Manor, Lake George, N. Y. (jd)

Reikia kad tos masės pažintų viena kitą ir pradėtų arčiau tarpusavy bendradarbiauti.

BATUNas; pabaltiečių organizacija, nenuilstamai jau penkti metai skatinanti kelius į Jungtines Tautas Pabaltijo kraštų nepriklausomybės klausimo iškėlimo reikalu, nuo pat pirmųjų savo egzistencijos dienų pastebėjo, kad nėra ryšių tarp plačiųjų pabaltiečių masių. Tai matydamas, BATUNas pasiryžo pradėti skinti kelius į tą artimesnį bendradarbiavimą. Šių metų rugpjūčio 22, šeštadienį, rengia Pabaltiečių Festivalį ir gegužinė išpuodingoje JAV Latvių Bendruomenės sodyboje "Priedaine", Freehold, New Jersey. Bus pabaltiečių sporto varžybos. Programoje pabaltiečių liaudies dainos ir tautiniai šokiai. Lietuviškąją programos dalį atliks New Yorko Lietuvių Tautinių

Stovyklaujame gražioje p. Ramanauskų ūkyje.

GERIAUSIAI PAILSĖSIT PER SAVO ATOSTOGAS
CAPE COD - OSTERVILLE
KURORTE PRIE ATVIRO ATLANTO JŪROS
PLIAŽO — GRAZIOJE LIETUVISKOJE
JANSONŲ VASARVIETĖS VILOJE

AUDRONĖ

87 East Bay Rd., Osterville Cape Cod, Mass. 02655
Tel. (Area 617) 428-8425

- Vila Audronė yra apsupta didelio pušų, beržų ir kt. dekoratyvinių medžių parku. Daug vietos poilsiui ir žaidimams.
- Erdvūs kambariai, rami ir jauki aplinkuma.
- Visai arti šiltos srovės, privatus atviros jūros pliažas (7 min. pėsčiom).
- Geras lietuviškas maistas.

VILA AUDRONĖ PRIIMA SVEČIUS

Kreiptis tiesiai į vilą AUDRONĖ, OSTERVILLE, CAPE COD, MASS. 02655. Tel. 428-8425, MRS. MARILJA JANSONAS.

Visi maloniai kviečiami atvykti į šią gražiausią ir didžiausią Cape Cod žalumynuos paskendusią lietuvišką pajūrio vilą.

DAINAVA, MICHIGAN

• Dainavos rėmėjų šimtinių suvažiavimas įvyks šeštadienį, rugpjūčio 1 d., 4 val. Dainavos administraciniame pastate. Suvažiavimo dienotvarkė plati. Po dienotvarkės dar vyks laisvas pokalbis prie organizuojamos kavutės ir užkandžių. Dainavos turtas vertinamas \$210,202.26 ir vis dar gerinama ir tobulinama.

1969 metais turėjo gryno pelno \$6,423.02 ir pajamų \$22,222.50.

Sekmadienį, rugpjūčio 2 d. įvyks Dainavos metinė šventė. Šventės pasisekimu rūpinasi komisija, kurios pirmininku yra Vytautas Petrulis ir nariai: Jonas Ratnikas, Edvardas Reklis, Juozas Duoba ir Juozas Rutkauskas.

A. Grinius

GRANDINĖLĖS RĖMĖJAMS CHICAGOJE

Pranešu, kad chiegiečių aukos Grandinėlės P. Amerikos išvykai paremti, siųstos per P. Petrutį, Margučio radijo vedėją, iki šiolei nėra gautos.

Aukotojai, negavę Grandinėlės išdininko V. Staškaus pakvitavimo ir padėkos laiško, maloniai yra prašomi apie savo piniginę paramą Grandinėlei pranešti šiuo adresu: V. Staškus, 100 resu: V. Staškus, 110 East 226th St., Cleveland, Ohio 44123.

Liudas Sagys
Grandinėlės vedėjas

(sk)

Skaityk ir platink
DIRVĄ

Kviečiame praleisti savo atostogas Pietinės New Jersey Atlanto pakraščio gražioje kurorte

OCEAN CITY

mūsų vasarnamyje. Kambariai su šiltu ir šaltu tekančiu vandeniu kainuoja tarpe \$45.00 ir \$55.00 savaitei dviem asmenim.

EUGENIJA ir JONAS JASINSKAI

Hotel Croft Hall, 601 Atlantic Ave., Ocean City,
New Jersey 08226

Telefonai: 399-9871, Privatus 399-1221
Area Code 609

foto
V. MAŽELIS

Tel. HY 7-4677

- vestuvės: SPALVOTA ir juoda balta (gali vykti ir į kitus miestus);
- portretūra
- meno darbų nuotraukos ir kiti foto patarnavimai

422 MENAHAN St. — Ridgewood, N. Y. 11237

Saugus ir pelningas santaupų, investavimas į nekilnojamąjį turtą

Jūs gaunate Kalifornijos valstybės įstaigose įregistruotą nuosavybės lakštą, be Jūsų sutikimo ar su Jumis neatsiskaiciuotą niekam neperleidžiamą. Dėl smulkesnių informacijų kreipkitės į mus, lietuvių įkurtą ir vadovaujamą investavimo Bendrovę

RUTA Inc., 3002 Santa Monica Blvd.
Santa Monica, Calif. 90404
Tel.: (213) 828-7525

A + A ERNESTUI ŠMITUI

mirus, jo žmoną STASĘ, sūnų ALGĮ, dukras VITĄ ir LIUDĄ bei jų šeimas nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime

Bronė Juknaitienė
Sofija Račinskienė
Arvydas ir Janė Račinskai

Dr. RŪTĄ JAUNIŠKIENĘ

ir šeimą, jos mielam tėvui JONUI ARLAUSKUI

Lietuvoje mirus, nuoširdžiai užjaučiame

H. ir E. Andruška